

POP Pankki -ryhmä
TILINPÄÄTÖSTIEDOTE
1.1.–31.12.2020

POP Pankki

SISÄLLYS

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS.....	3
POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 2020.....	5
POP Pankki -ryhmän vuosi 2020 lyhyesti.....	5
POP Pankki -ryhmä ja POP Pankkien yhteenliittymä.....	6
Toimintaympäristö.....	7
POP Pankki -ryhmän keskeiset tapahtumat	8
POP Pankki -ryhmän tulos ja tase	11
Toimintasegmentit	12
POP Pankki -ryhmän riskien ja vakavaraisuuden hallinta sekä riskiasema	14
Tallettajan ja sijoittajan suoja.....	20
POP Pankkikeskus osk:n hallinto.....	20
Henkilöstö ja palkitseminen.....	21
Vastuullisuus	23
Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	26
Vuoden 2021 näkymät	26
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	28
TILINPÄÄTÖSTIEDOTE (IFRS).....	30
POP Pankki -ryhmän tuloslaskelma.....	30
POP Pankki -ryhmän laaja tuloslaskelma	31
POP Pankki -ryhmän tase.....	32
Laskelma POP Pankki -ryhmän oman pääoman muutoksista.....	33
POP Pankki -ryhmän rahavirtalaskelma	34
LIITTEET	36
LIITE 1 POP Pankki -ryhmä ja IFRS-tilinpäätöksen laajuus	36
LIITE 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	38
LIITE 3 POP Pankki -ryhmän toimintasegmentit.....	40
LIITE 4 Korkotuotot ja -kulut.....	45
LIITE 5 Palkkiotuotot ja -kulut, netto.....	46
LIITE 6 Sijoitusten nettotuotot	47
LIITE 7 Vakuutuskate	48
LIITE 8 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	49
LIITE 9 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot sekä arvostusmenetelmät	51
LIITE 10 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.....	55
LIITE 11 Lainat ja saamiset.....	60
LIITE 12 Sijoitusomaisuus.....	61
LIITE 13 Velat luottolaitoksille ja asiakkaille.....	62
LIITE 14 Vakuutusvelka.....	63
LIITE 15 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	63
LIITE 16 Annetut vakuudet.....	64
LIITE 17 Taseen ulkopuoliset sitoumukset.....	64
LIITE 18 Lähipiiritiedot.....	65
LIITE 19 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	66

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2020 muistutti hyvin konkreettisella tavalla siitä, miten yhteiskuntamme on nivoutunut osaksi globaalia taloutta. Koronapandemian aiheuttamat matkustusrajoitukset, vähäiset sosiaaliset kontaktit sekä uudenlaiset työtavat muuttivat suomalaisten arkea historiallisella tavalla.

Poikkeusolojen tuoma epävarmuus ja työttömyyden uhka näkyi vahvasti kotitalouksien lisääntyneenä säästämisenä samalla kun yrityksissä haettiin selviytymiskeinoja ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia kotimarkkinoiden merkityksen korostuessa. Epävarmuus talouskehityksestä sai yritykset lykkäämään tuotannollisia investointejaan.

Rahoitusmarkkinoiden tilanne säilyi vakaana pitkälti keskuspankkien elvytystoimien ansiosta ja taantumien vaikutuksia Suomen talouteen onnistuttiin pehmentämään elvyttävän talouspolitiikan avulla. Pahimmat ennusteet Suomen talouden romahtamisesta jäivät kuitenkin toteutumatta.

Koronasuositusten astuessa voimaan POP Pankit siirtyivät nopeasti palvelemaan asiakkaitaan myös verkossa. Myönsimme kevään aikana ennätysmäärän lainalyhennysvapaita ja vastasimme voimakkaasti yritysten lisääntyneisiin lyhytaikaisen rahoituksen tarpeisiin. Saimme päätöksenteon nopeudesta paljon positiivista palautetta erityisesti yritysasiakkailta. Lyhennysvapaiden kasvusta huolimatta sekä kotitalouksien että yritysten lainanhoitokyky säilyi koko vuoden hyvänä ja saamisten rästiytyminen pysyi maltillisella tasolla. Myös pandemian vaikutukset suomalaiseen maatalouteen jäivät melko vähäisiksi, osan maataloista jopa hyötyessä tuottajahintojen noususta.

Ryhmän taseen loppusumma ylitti 5 miljardin euron rajan. Pankki- ja vakuutusasiakkaiden määrä on jo yli 400 000. Asuntoluottojen kysyntä jatkui vahvana läpi vuoden ja onnistuimme kasvattamaan myös yritysluotonantoa pienille ja keskisuurille yrityksille.

Ryhmän luottokanta kasvoi vuoden aikana 6,4 prosenttia 3,9 miljardiin euroon. Asiakkaiden muutunut ostokäyttäytyminen ja lisääntynyt säästämisen kasvatti ryhmämme talletusten määrää 9,1 prosenttia 4,1 miljardiin euroon. Yhteenliittymän vakavaraisuus säilyi vahvana, CET1-vakavaraisuus oli tilikauden päättyessä 19,9 prosenttia.

POP Pankki -ryhmän tulos ennen veroja laski verrattuna edellisvuoteen johtuen merkittävästi heikentyneistä sijoitusten nettotuotoista. Sen sijaan keskeisin tulolähteemme korkokate kasvoi 6,9 prosenttia 74,1 miljoonaan euroon ja myös nettopalkkiotulot kasvoivat 3,5 prosenttia 31,0 miljoonaan euroon. Ryhmän tulos ennen veroja oli 13,4 miljoonaa euroa. Vakuutussegmentin tulos ennen veroja oli 2,4 miljoonaa euroa, mikä lisää vakuutustoiminnan merkitystä ryhmän kannattavuudelle.

Vahvistimme alkuvuodesta POP Pankki -ryhmälle uuden strategian ja siirryimme malliin, jossa strategiaa päivitetään jatkuvasti. Uuden strategian mukaisesti keskityimme liiketoiminnan painopisteen siirtämiseen kasvualueille, yritysluotonannon vahvistamiseen sekä jatkoimme laajamittaista uudistusohjelmaa, jonka tavoitteena on henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun saumaton yhdistäminen. Ryhmän tehokkuuden parantamiseksi aloitimme pankkien rutiinitoimenpiteiden keskittämisen palvelukeskukseen ja jatkoimme panostuksia robotiikkaan sekä uusien tuotteiden ja palvelujen kehitykseen.

Mobiiliasioinnin merkitys kasvoi entisestään ja POP Mobiili nousi nopeasti suomalaisten pankki-sovellusten parhaimmiston. POP Avain -tunnistautumissovelluksen käyttäjämäärät olivat ennätyksellisessä lähes 80 prosentin kasvussa. Vuoden 2021 alussa tapahtuvaa vahvan tunnistautumisen laajenemista ennakoiden POP Avaimeen tuotiin myös biometrinen tunnistautuminen. Ensimmäiset sähköiset asuntokaupat tehtiin kesällä, kun liityimme mukaan sähköisen asuntokaupan DIAS-palveluun. Samalla pilotoimme automatisoidun asuntolainaamisen palvelua, joka otetaan ryhmässämme laajasti käyttöön myöhemmin.

Yritysluotonannon palvelujen vahvistamiseksi aloitimme loppuvuodesta Euroopan investointipankin takausten välittäjäpankkina. Samalla käynnistimme kasvustrategian rahoittamiseksi konkreettiset toimet kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittamiseksi vuoden 2021 aikana.

Osana POP Pankki -ryhmän rakennekehitystä yhteenliittymässä vietiin läpi kolme merkittävää yhteensulautumista. Fuusioiden myötä Pohjanmaalle ja Keski-Suomeen muodostui entistä vahvempia pankkeja, joiden palveluille on muodostunut lyhyessä ajassa uutta kysyntää. Fuusiokehityksen odotetaan jatkuvan myös tulevana vuosina.

Vuoden 2021 näkymät ovat varovaisen lupaavat ja kuluttajien luottamus on vahvistumassa rokotushjelman myötä. Talouden palautuminen on vielä pitkään kotimaisen kysynnän varassa ja koronakriisin pitkittymisestä jäänee pidempiaikaisia ongelmia talouteen. Pitkän aikavälin kasvuedelly-

tyksiä painavat väestön ikääntyminen ja vaimea tuottavuus. Suomen keskeisillä vientimarkkinoilla toimintaympäristön toipuminen vie aikansa, samalla kun valtioiden nopea velkaantuminen lisää riskiä epävakasta talouskehityksestä.

Kulunut vuosi tulee jäämään historiankirjoihin yhtenä tärkeimmistä oppimisen vuosista korostaen perusasioiden ja yhteistyön merkitystä. POP Pankille paikallisuus on strateginen valinta. Paikallinen elinvoimaisuus rakentuu eteenpäin katsovasta päätöksenteosta, rohkeista yrittäjistä sekä alueen mahdollisuudet tunnistavasta pankkitoiminnasta.

Kiitos henkilökunnallemme, asiakkaillemme ja kumppaneillemme yhteisestä matkasta tähän asti,

Pekka Lemettinen

toimitusjohtaja
POP Pankkikeskus

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 2020

POP PANKKI -RYHMÄN VUOSI 2020 LYHYESTI

- Korkokate 74,1 (69,3) miljoonaa euroa (+6,9 %)
- Liiketoiminnan tuotot 124,0 (131,4) miljoonaa euroa (-5,6 %)
- Tulos ennen veroja 13,4 (26,2) miljoonaa euroa (-48,8 %)
- Luottokanta 3 868,1 (3 635,5) miljoonaa euroa (+6,4 %)
- Tase 5 099,3 (4 535,6) miljoonaa euroa (+12,4 %)
- Yhteenliittymän ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%) 19,9 (19,8) %
- POP Pankilla Pohjoismaiden paras asiakastyytyväisyys (EPSI Rating 2020)
- Vakuutustoiminnan vahinkosuhte 73,1 (74,3) %
- Vakuutusyhtiön asiakasmäärän kasvu 9,4 (14,8) %

KESKEISIÄ TAPAHTUMIA

- POP Pankki -ryhmän strategia vahvistettiin
- Digitaalisia asiointimahdollisuuksia laajennettiin
- Uusia varainhoidon ja yritysrahoituksen tuotteita
- POP Pankki -ryhmän rahoituslähteiden laajentaminen
- Koronapandemian vaikutus liiketoimintaan
- Perusjärjestelmien uudistus

POP PANKKI -RYHMÄ JA POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ

POP Pankki -ryhmä on suomalainen finanssiryhmä, joka tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiak- kaille, pienille ja keskisuurille yrityksille, maa-, met- sä- ja biotalousyrityksille sekä vahinkovakuutuspal- veluja henkilöasiakkaille. POP Pankin perustehtävä on edesauttaa asiakkaiden taloudellista hyvinvoin- tia, vaurastumista ja paikallista menestystä. POP Pankki -ryhmän arvot ovat vastuullisuus, asiakas- läheisyys, tuloksellisuus sekä rohkea uudistuminen.

POP PANKKI -RYHMÄN VISIO JA STRATEGIA

Ryhmän visiona on olla henkilökohtaisen ja digi- taalisen palvelun yhdistävä, parhaan asiakasty- tyvyyden sekä nopean päätöksenteon pankki. POP Pankki -ryhmä keskittyy rakentamaan pit- käjänteisiä asiakassuhteita ja uudistamaan jatku- vasti toimintatapoja siten, että asiakaspalvelu, tuotetarjoama, hinnoittelu ja operatiivinen tehok- kuus varmistavat vision toteutumisen. Tätä tuke- maan ryhmä on siirtynyt vuoden 2020 alussa jat- kuvasti päivittyvään tilannekuvaan perustuvaan strategiatyöskentelyyn.

POP Pankki -ryhmän strategiassa on asetettu pankkitoiminnan pitkän aikavälin taloudelliset ta- voitteet yhteenliittymätasolle. Yhteenliittymän ku- lu-tuottosuhteen tavoite on enintään 60 prosent- tia ja liikevoiton tavoitetaso on vähintään 0,7 pro- senttia taseen loppusummasta. Yhteenliittymän ydinvakavaraisuussuhteen tavoite on puolestaan 17,5 prosenttia. Vakuutustoiminnan strategiassa on asetettu yhdistetyn kulusuhteen tavoitteek- si 96,5 prosenttia. Yhdistetty kulusuhde lasketaan perustuen yhtiön kansalliseen tilinpäätösrapor- tointiin.

POP PANKKI -RYHMÄN RAKENNE

POP Pankki -ryhmän muodostavat POP Pankit ja POP Pankkikeskus osk sekä näiden määräysval- lassa olevat yhteisöt. POP Pankki -ryhmän mer- kittävimmät asiakasliiketoimintaa harjoittavat yhtiöt ovat:

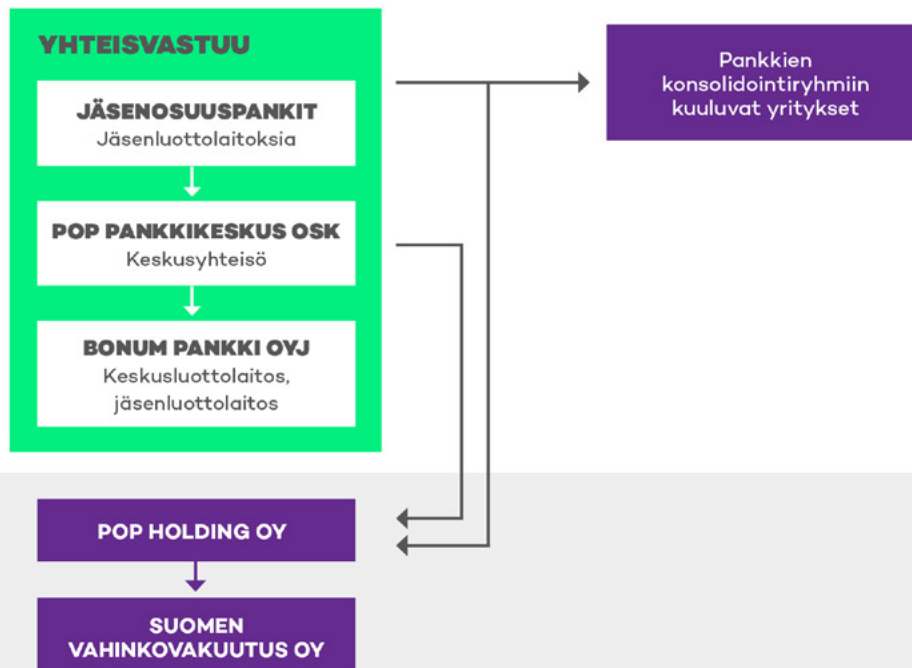
- 22 POP Pankkikeskus osk:n jäsenosuuspank- kia, jotka käyttävät markkinointinimeä POP Pankki
- Bonum Pankki Oyj, joka on POP Pankkien kes- kusluottolaitos ja POP Pankkikeskus osk:n ty- täryhtiö
- Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka käyttää aputoiminimeä POP Vakuutus

POP Pankit ovat jäsenasiakkaidensa omistamia osuuskuntamuotoisia pankkeja. POP Pankki -ryh- mään kuuluvilla osuuspankeilla on yhteensä 89,8 tuhatta jäsentä. Osuuspankin jäsenyys oikeuttaa osallistumaan pankin päätöksentekoon osuuskun- nan kokouksessa tai ylintä päätösvaltaa käyttä- vän edustajiston jäsenten valintaan.

Keskusyhteisönä toimiva POP Pankkikeskus osk (aikaisemmin POP Pankkiliitto osk) vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnas- ta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (24.6.2010/599) (jäljempänä Yhteenliittymälaki) mukaisesti. Yhteenliittymälain mukaan keskusyh- teisön on laadittava keskusyhteisön ja sen jäsen- luottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpää- tösten yhdistelmänä tilinpäätös noudattaen kan- sainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja.

POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yh- teenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös POP Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suo- men Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäi- sen vastuun piirissä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteis- vastuun piiriin kuuluvat yhteisöt.

POP PANKKI -RYHMÄ**POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ****MUUTOKSET POP PANKKI -RYHMÄN RAKENTEES-
SA**

Tilikauden aikana tapahtui kolme POP Pankki -ryhmän sisäistä pankkifuusiota. Syyskuun lopussa Sievin Osuuspankki ja Tiistenjoen Osuuspankki sulautuivat Pohjanmaan Osuuspankkiin, ja Hannulan Osuuspankki sulautui Konneveden Osuuspankkiin. Lisäksi marraskuun lopussa Kyrönmaan Osuuspankki sulautui Lapuan Osuuspankkiin ja pankin nimi muutettiin Lakeuden Osuuspankiksi. Sulautumisten jälkeen POP Pankki -ryhmään kuuluu 22 osuuspankkia. Sulautumisilla ei ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen.

Syyskuussa Reisjärven Osuuspankin ja Siilinjärven Osuuspankin osuuskunnan kokoukset hyväksyivät suunnitelman Reisjärven Osuuspankin sulautumisesta Siilinjärven Osuuspankkiin. Sulautuminen on suunniteltu rekisteröitäväksi 28.2.2021. Samassa yhteydessä Siilinjärven Osuuspankin nimi muutetaan Järvi-Suomen Osuuspankiksi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuoden 2020 merkittävin toimintaympäristöön vaikuttava tekijä oli koronapandemia. Taudin leviämiseen ja rajoittamiseen tähtäävät maailmanlaajuiset toimenpiteet vaikuttivat talouteen ja ihmisten arkipäivään monin tavoin. Käyttöön otettiin sekä Suomessa että maailmalla nopealla aikavälillä eriasteisia suosituksia ja rajoituksia liikkumiseen, kokoontumiseen sekä esimerkiksi kauppojen aukioloihin. Euroopassa useissa maissa kokonaistuotanto laski toimenpiteiden seurauksena vuonna 2020 lähes 10 prosenttia.

Konkurssiaaltojen välttämiseksi yrityksiä on tuettu valtioiden toimesta ennennäkemättömän laajasti. Myös EU päätti laajasta tukiohjelmasta koronapandemian negatiivisten vaikutusten vähentämiseksi. Talous onkin lähtenyt asteittain elpymään, mutta kriisiä edeltäneen tason saavuttaminen tulee edellyttämään pandemian saamista hallintaan rokotusten avulla.

Euroopan keskuspankki osallistui talouden ja pankkien rahoituskyvyn tukemiseen uusilla ja pidennetyillä rahoitusohjelmilla sekä väljentämällä keskuspankkirahoituksen vakuusvaatimuksia. EKP päätti lisäksi jatkaa velkakirjojen osto-ohjelmaansa ja osallistui laajasti pankkien vakuudellisiin uusemsioihin varmistaakseen osaltaan rahoitusmarkkinoiden toimivuuden poikkeuksellisessa tilanteessa. Ohjauskorot ja markkinakorkojen tasot olivat vuoden lopussa ennätysalhaisella tasolla, ja markkinoiden odotukset korkojen noususta ovat siirtyneet pitkälle eteenpäin.

Suomessa koronapandemiasta aiheutunut tuotannon lasku oli euromaiden pienimmästä päästä. Selityksenä siihen nähtiin muihin maihin verrattuna maltillisempi tautikehitys sekä joustava ja onnistunut siirtyminen laajasti etätyökäytäntöihin. Suomen hallituksen päättämät yrityksiin kohdistetut tukitoimenpiteet pehmensivät koronan negatiivista vaikutusta, mutta valtion lisävelkaantuminen tämän seurauksena oli voimakasta. Suomessa koronasta aiheuttamat ongelmat kohdistuivat vahvimmin palvelu-, matkailu- ja ravintola-aloille kun taas vaikutukset rakentamiseen, teollisuuteen ja elintarvikelalle jäivät maltillisemmiksi. Konkurssimäärien kasvua vuonna 2020 hillitsi tukien lisäksi määräaikainen konkurssihakemuksien tekoa rajoittava asetusta. Koronatilanteen hallintaan saamisen viivästyminen voi kasvattaa ongelmayritysten määrää pidemmällä aikavälillä.

Työllisyystilanne heikkeni erityisesti lomautusten seurauksena keväällä 2020, mutta kesän ja syksyn aikana tilanne korjaantui huomattavasti. Kotitalouksien ostokäyttäytymisessä nähtiin merkittäviä muutoksia. Palvelujen ja matkailun osuus kulutuksesta laski voimakkaasti, sen sijaan kuluttajat panostivat autojen hankintaan, kodin elektroniikkaan ja remontointiin. Kotitalouksien säästäminen lisäantyi vuoden aikana voimakkaasti. Myös asuntokauppa kävi loppuvuonna hyvin.

POP PANKKI -RYHMÄN KESKEISET TAPAHTUMAT

POP PANKKI -RYHMÄN STRATEGIA VAHVISTETTIIN

POP Pankki -ryhmän uusi strategia ja uudistusohjelma hyväksyttiin tammikuussa. Ryhmän strategiassa korostuvat investoinnit henkilökohtaisten ja täysin digitaalisten asiakaspalvelutilanteiden hallintaan, yritysluotonannon vahvistamiseen sekä toiminnan painopisteen siirtämiseen kasvualueille.

Osana muutosohjelmaa keskusyhteisön ohjausvoimaa tehostettiin tilikauden aikana ottamalla käyttöön uudet riskimallit sekä jäsenpankkien ohjauskehikko. Myös pankkien compliance-toiminto keskitettiin keskusyhteisöön. Lisäksi keväällä 2020 perustettiin ryhmän yhteinen palvelukeskus, jonka tehtävänä on tukea pankkeja saavuttamaan kasvutavoitteet, löytää kustannussäästöjä keskittämällä ja kehittämällä prosesseja, tehostaa uusasiakashankintaa ja tarjota asiakaspalvelua digitaalisissa kanavissa.

POP Pankki -ryhmässä tilikauden aikana toteutui kolme ryhmän sisäistä pankkifuusiota. Fuusiot tukevat ryhmän strategiaa ja vahvistavat pankkien kykyä tukea paikallista taloutta ja elinvoimaisuutta.

DIGITAALISIA ASIOINTIMAHDOLLISUUKSIA LAAJENNETTIIN

Pankki- ja asiakaspalvelun laajamittainen digitalisointi on yksi POP Pankki -ryhmän uuden strategisen muutosohjelman keskeisiä osa-alueita. Ryhmän mobiilisovellusta, POP Mobiilia, on kehitetty jatkuvasti ja käyttäjämäärä on kasvanut tasaisesti. Katsauskauden lopulla mobiilipankin käyttäjien määrä oli jo noin kolme neljäsosaa kaikista verkko- ja mobiilipankkikäyttäjien yhteismäärästä. Mobiilipankin käyttäjistä melkein puolet käyttivät sovellusta päivittäin ja siitä on muodostunut lyhyessä ajassa pääasiallinen päivittäisasiainnin väline. Myös vuoden 2019 lopulla lanseerattu rahastomerkintäominaisuus on otettu hyvin vastaan ja merkintöjen määrä mobiilissa on jatkunut tasaisena huolimatta sijoitusmarkkinoiden heilunnasta.

Vahvan tunnistautumisen vaatimukset ovat tiukentuneet toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) siirtymäajan päätyttyä. POP Pankki on tehnyt aktiivista asiakasviestintää POP Avain -tunnistautumissovelluksen käyttöönottamiseksi. Käyttäjien määrä kasvoi vuoden aikana lähes 80 prosenttia. Loppuvuodesta POP Avaimeen tuotiin lisäominaisuutena biometrinen tunnistautuminen.

Asiakkaiden digitaalista asiointia on helpotettu ottamalla sähköinen allekirjoitus entistä laajemmin käyttöön koko tuoteportfoliossa. Lisäksi POP Pankkien sähköisessä asiakastapaamisessa, POP Verkkohetkessä, voidaan nyt perustaa uusia asiakkuuksia ja hoitaa näiden pankkipalveluja. POP Pankkien asiakastapaamiset ovatkin siirtyneet vahvasti verkkoon.

Kesäkuussa POP Pankit liittyivät digitaalisen asuntokaupan DIAS-kaupankäyntijärjestelmään. DIAS kokoaa yhteen asuntokaupan kaikki osapuolet ja mahdollistaa asunnon ostamiseen ja myymiseen täysin sähköisesti. Digitaalisten palveluprosessien laajentamiseksi POP Pankki -ryhmä on aloittanut sähköisen asuntolainalupauksen pilotoinnin. Tavoitteena on ottaa palvelu käyttöön kaikissa POP Pankeissa vuoden 2021 aikana.

UUSIA VARAINHOIDON JA YRITYSRAHOITUKSEN TUOTTEITA

POP Pankkien tuotetarjoama täydentyi kevään aikana uusilla varainhoidon ja säästämien palveluilla niin henkilö- kuin yritysasiakkaille. Rahastovalikoimaan lisättiin uusi kestävä kehityksen tukemiseen keskittyvä POP Ympäristö -sijoitusrahasto.

Yritysrahoituksen palvelujen kehittäminen on keskeinen osa POP Pankki -ryhmän strategiaa. Syksyllä yritysrahoitusta tukemaan aloitettiin yhteistyö Euroopan investointirahaston kanssa, kun POP Pankit alkoivat välittämään EIR-takausta myöntämiinsä yrityslainoihin.

POP PANKKI -RYHMÄN RAHOITUSLÄHTEIDEN LAAJENTAMINEN

POP Pankki -ryhmä laski liikkeeseen tilikauden aikana kolme seniorjoukkovelkakirjaemissiota. Kesäkuussa ryhmä osallistui ensimmäistä kertaa Euroopan keskuspankin TLTRO III -rahoitusoperaa-

tion, joka tarjoaa poikkeuksellisen edullista vakuudellista keskuspankkirahoitusta.

POP Pankki -ryhmä aloitti myös valmistelut kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittamisesta. Kiinnitysluottopankki voi laskea liikkeeseen katettuja, asuntovakuudellisia joukkovelkakirjalainoja. Kiinnitysluottopankkitoiminta vaatii toimiluvan Euroopan keskuspankilta. Kiinnitysluottopankkitoiminnan mahdollisen alkamisen arvioidaan tapahtuvan vuoden 2021 aikana.

KORONAPANDEMIA VAIKUTUS LIIKETOIMINTAAN

Koronapandemia asiointirajoituksineen vaikutti laina- ja pääomamarkkinoiden toimintaan merkittävästi. Lainanlyhennysvapaiden kysyntä kasvoi keväällä moninkertaiseksi tavanomaiseen tasoon nähden. Tilanne tasaantui jo alkukesästä, eivätkä määrät lähteneet kasvuun myöskään loppuvuoden aikana. Lyhennysvapaita myönnettiin pääasiassa henkilöasiakkaille.

Pandemian aiheuttamat reaktiot markkinoilla lasivat keväällä voimakkaasti pankki- ja vakuutusliiketoiminnan sijoitusomaisuuden käypiä arvoja ja vaikuttivat hetkellisesti rahoituksen hintaan sekä saatavuuteen pääomamarkkinoilta. Sijoitusten arvostukset palautuivat kuitenkin suurelta osin vuoden jälkipuoliskolla kriisiä edeltäneelle tasolle lukuun ottamatta muutamia yksittäisiä arvopapereita. Ryhmän maksuvalmius säilyi hyvänä pääomamarkkinoiden epävakauksesta huolimatta.

Ryhmässä siirryttiin maaliskuussa kansallisten suositusten myötä laajasti etätyöskentelyyn. Korona vaikutti jossain määrin konttoreiden aukioloaikoihin, mutta digitaalisten tuote- ja palveluinvestointien vuoksi POP Pankeissa pystyttiin tarjoamaan pankki- ja asiantuntijapalveluja keskeytyksettä muun muassa verkkotapaamisissa. Pääasiassa verkossa toimivan vahinkovakuutusyhtiön palvelujen saavutettavuuteen koronalla ei ollut merkittävää vaikutusta.

PERUSJÄRJESTELMIEN UUDISTUS

Syksyllä saatiin päätökseen mittava korttijärjestelmäprojekti, jossa debit-korttien hallinnointi siirrettiin Oy Samlink Ab:n järjestelmästä Nets A/S:n jär-

jestelmään. Projektin tavoitteena oli vähentää peruspankkijärjestelmäuudistukseen liittyvää riskiä ja keskittää kaikkien korttien hallinnointi yhdelle palveluntarjoajalle. Nets hallinnoi jo ennestään POP Pankkien credit-kortteja.

POP Pankki -ryhmällä on käynnissä myös mittava peruspankkijärjestelmien uudistushanke yhteistyössä yhdysvaltalaisen Cognizant Companyn kanssa, jonka tytäryhtiö Oy Samlink Ab toimittaa pankeille uuden pankkijärjestelmän. Hanke on määrittelyvaiheessa ja projektin aikataulutusta tarkastellaan parhaillaan yhteistyökumppanien kanssa. Hanke toteutetaan yhdessä Säästöpankkiryhmän ja Oma Säästöpankin kanssa.

LUOTTOLUOKITUS

S&P Global Ratings (S&P) vahvisti toukokuussa Bonum Pankki Oyj:n pitkäaikaisen investointitason (investment grade) luottoluokituksen 'BBB' ja lyhytaikaisen luottoluokituksen 'A-2'. Luottoluokitus säilyi ennallaan, mutta näkymät muuttuivat negatiiviseksi johtuen koronapandemian aiheuttamasta yleisestä taloudellisesta epävarmuudesta.

POP PANKKI -RYHMÄN TULOS JA TASE

POP PANKKI -RYHMÄN KESKEISET TUNNUSLUVUT

Keskeiset tuloslaskelman erät (1 000 euroa)

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Korkokate	74 099	69 318	65 391
Palkkiotuotot ja -kulut netto	31 049	30 013	29 790
Vakuutuskate	11 611	10 913	10 433
Sijoitusten nettotuotot	1 298	15 588	1 111
Henkilöstökulut	-43 531	-42 843	-41 769
Liiketoiminnan muut kulut	-50 738	-47 927	-48 257
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	-7 468	-6 528	-3 195
Tulos ennen veroja	13 393	26 150	11 569

Keskeiset tase-erät (1 000 euroa)

	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Luottokanta	3 868 147	3 635 488	3 473 310
Talletuskanta	4 086 045	3 746 305	3 666 543
Vakuutusvelka	43 915	38 606	32 488
Oma pääoma	518 114	508 435	483 788
Taseen loppusumma	5 099 270	4 535 557	4 409 518

Tunnusluvut

	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Kulu-tuottosuhde	83,2 %	75,1 %	86,8 %
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	0,2 %	0,5 %	0,2 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	2,2 %	4,3 %	1,8 %
Omavaraisuusaste, %	10,2 %	11,2 %	11,0 %
Ydinvakavaraisuussuhde, (CET1) %	19,9 %	19,8 %	20,5 %
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	19,9 %	19,9 %	20,8 %

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSKEHITYS

POP Pankki -ryhmän perusliiketoiminnan tuotot kasvoivat selkeästi, mutta tulos ennen veroja oli edellisvuotta heikompi johtuen sijoitusten nettotuottojen supistumisesta. Tulos ennen veroja oli 13,4 (26,2) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 11,5 (21,4) miljoonaa euroa.

Ryhmän korkokate vahvistui 6,9 prosenttia 69,3 miljoonasta eurosta 74,1 miljoonaan euroon johtuen sekä korkotuottojen kasvusta, että vertailu-

kautta pienemmistä korkokuluista. Korkotuottoja kertyi tilikaudella 80,1 (77,3) miljoonaa euroa ja korkokuluja 6,0 (8,0) miljoonaa euroa. Nettopalkkiotuotot kasvoivat edellisvuodesta 3,5 prosenttia 31,0 (30,0) miljoonaan euroon. Ryhmän vakuutuskate kasvoi 6,4 prosenttia 11,6 (10,9) miljoonaan euroon.

Sijoitusten nettotuotot olivat huomattavasti edellisvuotta alhaisemmat, yhteensä 1,3 (15,6) miljoonaa euroa. Koronapandemia aiheutti keväällä

voimakkaan markkinareaktion, jonka vuoksi sijoitusomaisuuden käyvät arvot laskivat tuntuvasti. Loppuvuoden aikana sijoitusten käyvät arvot kuitenkin palautuivat ja sijoitusten nettotuotot kääntyivät kokonaisuudessaan positiivisiksi.

Liiketoiminnan muita tuottoja kertyi 5,9 (5,5) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on merkitty vanhan talletussuojarahaston hyvitys, jolla on katettu liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvä Rahoitusvakuusviraston talletussuojamaksu. Liiketoiminnan tuotot olivat yhteensä 124,0 (131,4) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 4,6 prosenttia 103,2 (98,6) miljoonaan euroon. Henkilöstökulut muodostivat 42,2 prosenttia liiketoiminnan kuluista ja olivat yhteensä 43,5 (42,8) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 50,7 (47,9) miljoonaan euroon. Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 8,9 (7,9) miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioita kirjattiin 7,5 (6,5) miljoonaa euroa. Arvonalentumistappiot sisältävät odotettavissa olevien tappioiden nettolisäyksen 0,2 (3,5) miljoonaa euroa sekä toteutuneet luottotappiot 7,3 (3,0) miljoonaa euroa.

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

POP Pankki -ryhmän taseen loppusumma oli tilikauden lopussa 5 099,3 (4 535,6) miljoonaa euroa. Ryhmän luottokanta kasvoi tilikaudella 6,4 prosenttia 3 868,1 (3 635,5) miljoonaan euroon. Talletuskanta kasvoi tilikauden aikana poikkeuksellisen voimakkaasti, 9,1 prosenttia. Tilikauden lopussa ryhmällä oli talletuksia asiakkailta yhteensä 4 086,0 (3 746,3) miljoonaa euroa.

Ryhmän liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä kasvoi tilikaudella 266,3 (114,8) miljoonaan euroon. Ryhmän sijoitusomaisuus kasvoi 573,1 miljoonasta eurosta 688,9 miljoonaan euroon. Sijoitusomaisuus sisältää pankkitoiminnan arvopaperi- ja kiinteistösijoitusten lisäksi vakuutusyhtiön arvopaperisijoitukset.

POP Pankki -ryhmän oma pääoma oli tilikauden lopussa 518,1 (508,4) miljoonaa euroa. POP

Pankkien jäsen- ja POP Osuuksista muodostuva osuuspääoma oli yhteensä 66,0 (66,7) miljoonaa euroa. POP Pankit maksoivat osuuspääomalle korkoja vuodelta 2019 yhteensä 1,3 (1,2) miljoonaa euroa. POP Osuudet ovat osuuskuntalain mukaisia sijoituksia osuuspankin omaan pääomaan. POP Pankit ovat laskeneet liikkeeseen POP Osuuksia yhteensä 56,1 (57,3) miljoonaa euroa.

TOIMINTASEGMENTIT

POP Pankki -ryhmässä liiketoimintaa seurataan kahdella toimintasegmentillä: pankkitoiminta ja vakuutustoiminta.

PANKKITOIMINTA

POP Pankki -ryhmän pankkitoimintasegmentin muodostavat vähittäispankkitoimintaa harjoittavat POP Pankit ja niiden keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj. POP Pankki -ryhmällä oli vuoden 2020 lopussa 253,7 (252,0) tuhatta pankkiasiakasta. Asiakkaista 85,5 (85,4) prosenttia on yksityisasiakkaita, 8,6 (8,4) prosenttia yrityksiä ja 2,8 (2,9) prosenttia maa- ja metsätalousasiakkaita.

POP Pankeille on keskeistä parhaan asiakaskokemuksen tarjoaminen ja sen kehittäminen. POP Pankit ovat olleet koko 2000-luvun puolueettomien asiakastytyväisyyystutkimusten ja asiakaspalvelututkimusten parhaimmistoa. Vuoden 2020 tutkimusten mukaan POP Pankilla oli edelleen Pohjoismaiden pankeista tyytyväisimmät asiakkaat (EP-SI Rating asiakastytyväisyyystutkimus). POP Pankeilla oli vuoden lopussa 75 konttoria ja palvelupistettä. Lisäksi asiakkaat voivat hoitaa pankkiasioitaan sähköisesti mobiili- ja verkkopankissa sekä verkkoneuvotteluissa.

POP Pankki -ryhmässä keskityttiin katsauskaudella 2020 myynnin johtamisen kehittämiseen. Ryhmän palkkiotuotot ja luottokanta olivatkin merkittävässä kasvussa ennen koronapandemian alkua. Pandemia hidasti kuitenkin huomattavissa määrin taloudellista aktiivisuutta Suomessa, minkä vuoksi sekä palkkiotuotot että luottokannan kasvu tasaantuivat katsauskauden loppua kohden.

Ryhmän jo jonkin aikaa käynnissä ollut vahva panostus digitalisaatioon mahdollisti sen nopean reagoinnin koronapandemian vaatimiin erityistoimenpiteisiin. POP Pankit pystyivät jatkamaan keskeytyksettä päivittäispalvelujen tarjoamista sekä ohjaamaan asiakastapaamiset verkkoon POP Verkkohetki -istuntoja hyödyntäen. Verkkohetkien lukumäärä oli suurimmillaan toukokuussa, jolloin niitä pidettiin noin viisinkertainen määrä korona-aikaa edeltävään tasoon verrattuna. Toukokuun jälkeenkin verkkohetkien määrä jäi useita kertoja korkeammalle tasolle koronaa edeltävään aikaan verrattuna.

Ryhmässä jatkettiin pankkitoiminnan tuotevalikoiman uudistamista erityisesti säästämisen tuotteiden osalta tuomalla myyntiin uusia varallisuudenhoitoratkaisuja niin henkilöasiakkaille kuin yrityksille. Samalla saatiin päätökseen jo useamman vuoden kestänyt tuoteyhteistyöhanke, jolla oli vaikutusta POP Pankkien tuoteyhtiökumppaneihin.

PANKKITOIMINNAN TULOS

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 11,3 (23,8) miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan korkokate ja palkkiotuotot kasvoivat, mutta tulosta heikensivät sijoitustoiminnan alhaiset tuotot. Pankkitoiminnan kulu-tuottosuhde oli 82,6 (72,1) prosenttia.

Pankkitoiminnan korkokate kasvoi 6,7 prosenttia 73,5 (68,9) miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot 3,3 prosenttia 31,6 (30,5) miljoonaan euroon. Sijoitusten nettotuottoja kertyi yhteensä 1,5 (13,2) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 5,8 (4,8) miljoonaa euroa. Yhteensä liiketoiminnan tuottoja kertyi 112,4 (117,4) miljoonaa euroa, jossa laskua 4,2 prosenttia edelliseen tilikauteen sijoitusten nettotuotoista johtuen.

Pankkitoiminnan henkilöstökulut laskivat 30,7 (31,3) miljoonaan euroon, kun taas liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 13,2 prosenttia 57,9 (51,1) miljoonaan euroon muun muassa kohonneista IT-kustannuksista johtuen. Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 5,1 (4,8) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 7,6 prosenttia ja olivat 93,7 (87,1) miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioita kirjattiin kuluksi 7,4 (6,5) miljoonaa euroa. Arvonalentumistappiot sisältävät odotettavissa olevien tappioiden nettolisäyksen 0,1 (3,5) miljoonaa euroa sekä toteutuneet luottotappiot 7,3 (3,0) miljoonaa euroa. Toteutuneiden luottotappioiden määrän kasvua selittää osittain ryhmän laajentama vakuudettomien kulutusluottojen liiketoiminta, jonka luonteeseen kuuluu korkeampi tuotto ja luottotappioiden taso. Luottotappioksi kirjattuihin eriin kohdistetaan aktiivisesti perintätoimenpiteitä.

PANKKITOIMINNAN VARAT JA VELAT

Pankkitoiminnan varat olivat tilikauden päättyessä yhteensä 5 114,4 (4 558,9) miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan luottokanta kasvoi 6,4 prosenttia 3 870,2 (3 637,6) miljoonaan euroon. Luottokanta kasvoi sekä henkilö- että yritysasiakassegmentissä. Talletukset kasvoivat 9,0 prosenttia ja tilikauden lopussa pankkitoiminnan talletuskanta oli 4 089,3 (3 751,7) miljoonaa euroa.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vahinkovakuutussegmentin muodostaa Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka tuottaa henkilöasiakkaille suunnattuja vahinkovakuutuksia. Vakuutusyhtiö tarjoaa tavanomaisimmat henkilöasiakkaiden vahinkovakuutukset, joita myydään pääasiassa digitaalisissa kanavissa.

Erityisesti koronaviruspandemiasta johtuen vakuutusliiketoiminnan kasvu hidastui vuonna 2020. Suomen Vahinkovakuutus Oy sai vuoden 2020 aikana keskimäärin 3,5 (3,8) tuhatta uutta asiakasta kuukaudessa ja tilikauden päättyessä yhtiöllä oli 156,5 (143,0) tuhatta asiakasta. Asiakkaiden suosittelemuutta mittaavan NPS-tutkimuksen mukaan yhtiö on alansa toimijoiden kärkijoukkoa. Sähköisissä kanavissa toimivalla yhtiöllä on asiakkaita laajasti koko Suomessa.

Valtaosa vahinkovakuutuksista myönnetään yhtiön omien myyntikanavien kautta. Merkittävimmät jakeluyhteistyökumppanit ovat POP Pankki -ryhmä ja Säästöpankkiryhmä sekä asiamiehinä toimivat autoliikkeet ja katsastusasemat. Suomen Vahinkovakuutus Oy markkinoi itse tuotteitaan erityisesti verkossa ja ohjaa asiakkaita verkko-

kauppaansa. Myös pankkikumppanit pääasiassa ohjaavat omia asiakkaitaan yhtiön verkkokauppaan. Autoliikkeet ja katsastusasemat myöntävät yhtiön ajoneuvovakuutuksia asiamiehen roolissa.

Vakuutustoiminta on keskeinen osa POP Pankki -ryhmän digitaalista liiketoimintaa.

VAKUUTUSTOIMINNAN TULOS

Koronaviruspandemian markkinareaktiot vaikuttivat erityisesti alkuvuonna sijoitusomaisuuden arvostukseen niitä laskevasti. Vakuutustoiminnan maksutulovolyyymien kasvu hidastui, mikä suurelta osin johtui pandemian ja sitä seuranneiden poikkeusolojen vaikutuksesta. Vahinkomenoon koronapandemialla oli lievä laskeva vaikutus.

Vakuutustoiminnan tulos ennen veroja oli 2,4 (1,5) miljoonaa euroa. Vakuutuskate kasvoi 6,4 prosenttia 11,6 (10,9) miljoonaan euroon. Vahinkosuhte laski 1,2 prosenttiyksikköä 74,3 prosentista 73,1 prosenttiin. Vakuutusyhtiön liikekulusuhde oli 21,9 (26,4) prosenttia ja yhdistetty kulusuhde 95,0 (100,7) prosenttia¹.

Vuonna 2020 Suomen Vahinkovakuutus Oy myi yhteensä 126,2 (130,5) tuhatta uutta vakuutussovimusta. Maksutulo oli yhteensä 46,0 (45,8) miljoonaa euroa, josta 81,4 (82,0) prosenttia kertyi vakuutusluokkaryhmistä moottoriajoneuvon vakuutus ja maa-ajoneuvot. Tapaturma ja sairaus, palo- ja muu omaisuusvahinko sekä muu ensivakuutus kerryttävät maksutulosta yhteensä 18,6 (18,0) prosentin osuuden. Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 1,6 prosenttia 43,1 (42,5) miljoonaan euroon.

Korvauskulut laskivat edellisestä vuodesta hie-man ja olivat yhteensä 31,5 (31,6) miljoonaa euroa. Korvauskulut muodostuivat maksetuista korvauksista 28,8 (27,8) miljoonaa euroa ja korvausvastuun muutoksesta 7,6 (7,7) miljoonaa euroa, josta vähennetään korvausvastuun muutoksen jälleenvakuuttajan osuuden lisäys -4,1 (-3,9) miljoonaa euroa. Tilikauden aikana jälleenvakuutuksen omapidätyksien ylitti yhteensä kolme vahinkoa. Vastuuvelan jälleenvakuutusvaraus oli toimintavuoden lopussa tehty yhteensä yhdeksästä avoimesta vahingosta.

Vakuutustoiminnan henkilöstökulut pysyivät edellisvuoden tasolla 6,9 (6,9) miljoonassa eurossa. Liiketoiminnan muut kulut supistuivat 1,1 (2,2) miljoonaan euroon. Poistot ja arvonalentumiset olivat 2,1 (1,9) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kulut olivat yhteensä 10,0 (11,0) miljoonaa euroa.

VAKUUTUSTOIMINNAN VARAT JA VELAT

Vakuutustoimintasegmentin varat olivat tilikauden päättyessä yhteensä 80,7 (70,9) miljoonaa euroa. Vakuutustoiminnan sijoitusomaisuus oli 57,7 (45,9) miljoonaa euroa. Vakuutusvelka kasvoi tilikaudella 13,8 prosenttia 43,9 (38,6) miljoonaan euroon. Vakuutustoiminnan velat olivat yhteensä 49,2 (43,9) miljoonaa euroa.

MUUT TOIMINNOT

Muihin toimintoihin sisältyivät POP Holding Oy, POP Pankkikeskus osk ja muut POP Pankki-ryhmään yhdisteltävät pankki- ja vakuutustoimintasegmentteihin sisällymättömät yhteisöt. Muut toiminnot ei ole raportoitava segmentti POP Pankki -ryhmän IFRS-tilinpäätöksessä.

POP PANKKI -RYHMÄN RISKIEN JA VAKAVARAISUUDEN HALLINTA SEKÄ RISKIASEMA

RISKIEN- JA VAKAVARAISUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän strategia linjaa ryhmän riskinottohalukkuuden, jonka mukaan liiketoimintaa harjoitetaan maltillisella riskitasolla siten, että riskit pystytään täysimääräisesti hallitsemaan. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa riskien tunnistaminen ja mittaaminen, valvonta ja että riskit ovat oikeassa suhteessa yhteenliittymän ja yksittäisen jäsenluottolaitoksen riskinkantokykyyn.

POP Pankkikeskus osk yhteenliittymän keskusyhteisönä valvoo Yhteenliittymälain 17 §:n mukaisesti riskienhallintajärjestelmien riittävyttä ja toimivuutta jäsenluottolaitosten ja yhteenliittymän tasolla ja vastaa ryhmän riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta. Keskusyhteisö antaa jäsenluottolaitoksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sitovia ohjeita riskien ja vakavarai-

¹ Liikekulusuhde ja yhdistetty kulusuhde on laskettu perustuen Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kansallisiin tilinpäätöstietoihin.

suuden hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Lisäksi jäsenluottolaitoksille on asetettu yhteisiä liiketoiminnan ohjausrajoja, joilla varmistutaan siitä, että yksittäisen jäsenluottolaitosten ottamat riskit ovat hyväksyttävissä rajoissa riskinottohalukkuuden mukaisesti.

Keskusyhteisö valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat toiminnassaan lakia, asetuksia, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, omia sääntöjään sekä ryhmän sisäisiä sitovia ohjeita. Keskusyhteisön riippumattomat toiminnot muodostuvat riskiasemaa valvovasta riskienvalvontatoiminnosta, säännösten noudattamista valvovasta compliance-toiminnosta ja sisäisestä tarkastuksesta.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa POP Pankkien yhteenliittymän pääomien riittävä määrä, laatu ja niiden tehokas käyttö. Pääomilla katetaan yhteenliittymän liiketoimintastrategiasta ja -suunnitelmasta aiheutuvat olennaiset riskit ja turvataan yhteenliittymän häiriötön toiminta odottamattomien tappioiden varalta. Tavoitteeseen pyritään dokumentoidulla ja systemaattisella vakavaraisuuden hallintaprosessilla, joka kytkeytyy kiinteästi yhteenliittymän ja jäsenluottolaitosten strategiaan ja liiketoiminnan suunnitteluun sekä johtamiseen.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitteessä 4. EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 (CRR) edellyttämät riskkejä koskevat tiedot esitetään erillisessä Pilari III -raportissa.

PANKKITOIMINNAN RISKIASEMA

Luottoriski

Yhteenliittymän pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Koronapandemia näkyi tilikaudella ensisijaisesti myönnettyjen lyhennysvapaiden selkeänä kasvuna keväällä. Myönnettyistä lyhennysvapaista huomattava osa loppui viimeisen vuosineljänneksen aikana, eikä uusia lyhennysvapaita enää haettu merkittävässä määrin loppuvuoden aikana.

Poikkeuksellisesta toimintaympäristöstä huolimatta erääntyneiden saamisten määrät säilyivät mal-

tillisella tasolla. Yli 90 päivää erääntyneenä olleet saamiset olivat 0,87 (0,80) prosenttia luottokannasta ja 30–90 päivää erääntyneenä olleet saamiset olivat vuoden 2020 lopussa vastaavasti 0,55 (0,42) prosenttia luottokannasta.

Yhteenliittymässä koronapandemian vaikutukset heijastuivat merkittävimmin jäsenluottolaitosten sijoitustoimintaan. Sijoitussalkussa yksittäisiin saamistodistuksiin on tehty johdon harkintaan perustuva ylimääräinen 1 448 tuhannen euron odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) varaus, sillä koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi tiettyjen liikkeeselaskijoiden taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Luottoihin ja saamisiin kohdistuva ECL pieneni vastaavasti 4,4 prosenttia päättyen 32,3 (33,8) miljoonaan euroon. ECL:n määrän pienemiseen luottojen ja saamisten osalta vaikuttivat erityisesti tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot 7,3 (3,0) miljoonaa euroa.

Yhteenliittymän luottokanta kasvoi tilikaudella 6,4 prosenttia päättyen 3 868,1 (3 635,5) miljoonaan euroon. Yhteenliittymän toimiala- ja asiakasriskit ovat hajautuneita. Henkilöasiakkaille myönnettyjen luottojen osuus luottokannasta oli 66,4 (67,1) prosenttia, yritysten osuus 18,5 (17,5) prosenttia ja maatalousyrittäjien osuus 15,1 (15,4) prosenttia. Pääosa luotonannosta kohdistuu vähäriskiseen kiinteistövakuudelliseen henkilöasiakasluottotukseen. Asuinkiinteistövakuudellisten luottojen osuus luottokannasta oli 64,6 (65,0) prosenttia.

Luottoriskin seuranta perustuu maksuviivästymien, lainanhoitojoustojen sekä järjestämättömien saamisten jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun laadun seurantaan. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrän seuranta on tärkeä osa luottoriskin hallintaprosessia. Ennakoitavissa oleviin ongelmiin luoton hoidossa reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Likviditeettiriski

POP Pankki -ryhmän maksuvalmiusasema säilyi tilikauden aikana vahvana. POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimus eli LCR-tunnusluku (LCR, Liquidity Coverage Ratio) 31.12.2020 oli 191,4 (114,7) prosenttia vähimmäistason ollessa 100 prosenttia. Yhteenliittymällä oli tilikauden päättyessä LCR-kelpoisia likvidejä varoja ennen arvonneik-

kauksia 621,9 (305,4) miljoonaa euroa, joista 63,0 (54,8) prosenttia oli käteistä ja keskuspankkisatavia ja 32,4 (40,2) prosenttia erittäin likvidejä tason 1 arvopapereita. Lisäksi yhteenliittymällä oli LCR-sääntelyn ulkopuolisia, panttaamattomia keskuspankkirahoitukseen oikeuttavia arvopapereita 71,1 (28,1) miljoonaa euroa. Yhteenliittymän keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä. Tilikauden aikana Bonum Pankki Oyj osallistui ensimmäistä kertaa Euroopan keskuspankin TLTRO III -rahoitusoperaatioon 50 miljoonalla eurolla.

Jäsenluottolaitosten osalta POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk soveltaa Finanssivalvonnalta saatua lupaa päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Luvan mukaisesti likviditeettiriskin viranomaisvaatimukset tulee täyttää vain yhteenliittymätasolla.

Myös POP Pankki -ryhmän rahoitusasema säilyi tilikauden aikana vahvana. Talletusten suhde luottokantaan pysyi edelleen korkealla tasolla ja talletusten kokonaismäärä kasvoi 8,3 prosenttia raportointiperiodilla. Pysyvän varainhankinnan tunnusluku NSFR (Net Stable Funding Ratio) asetuksen 2019/876/EU oli kauden lopussa 147,7 (140,9) prosenttia tulevan vaateen ollessa 100 prosenttia. Keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj:n 750 miljoonan euron joukkovelkakirjaohjelmasta oli liikkeeseenlaskettuna 225 miljoonaa euroa, joista tilikauden aikana laskettiin liikkeeseen uudet 50 ja 55 miljoonan euron vakuudettomat seniorlainat, sekä kasvatettiin lisäliikkeeseenlaskulla aiemmin liikkeeseen laskettu 75 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina 100 miljoonaan euroon. Vuoden lopussa rahoituksen saatavuus lyhytaikaisilla sijoitustodistuksilla normalisoitui koronapandemian aiheuttamasta poikkeustilanteesta ja avoin sijoitustodistuskanta oli 41,5 (20,0) miljoonaa euroa.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat antoja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenra-

hoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Markkinariskiasema säilyi tilikauden aikana maltillisena. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan ja rajoitetaan sekä nykyarvomenetelmän että tuloriskimallin kautta. Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna +/- yhden prosenttiyksikön koronmuutoksen vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen 31.12.2020 oli +13,1 (+11,8) / -9,7 (-7,0) miljoonaa euroa. Markkinariskiä syntyy myös jäsenluottolaitosten sijoitustoiminnasta. Jäsenluottolaitosten liiketoimintaan ei kuulu varsinaista kaupankäyntitoimintaa (trading).

Sijoitustoiminnasta syntyvää markkinariskiä rajoitetaan omaisuusluokkien allokaation kautta sekä omaisuusluokittain, riskilajeittain ja vastapuolittain asetettavilla riskirajoilla. Luotonannossa ei oteta lainkaan valuuttariskiä. Jäsenluottolaitokset voivat tehdä suoria valuuttamääräisiä sijoituksia vain yhteenliittymän riskienvalvontatoiminnon luvalla. Johdannaisten mahdollinen käyttö on rajoitettu rahoitustaseen korkoriskin suojaustarkoitukseen.

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla, sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä muun muassa eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Jäsenluottolaitokset raportoivat compliance-toiminnolle omaan toimintaansa kohdistuvista operatiivisista riskeistä vuosittain itsearviointeilla. Jäsenluottolaitokset raportoivat toteutuneet operatiiviset riskit sekä läheltä piti -tilanteet keskusyhteisölle puolivuositteittain. Compliance-toiminto arvioi säännöllisesti havaitsemiensa operatiivisten riskien luonnetta ja riskien toteutumisen todennäköisyyksiä koko yhteenliittymässä.

Compliance valvoo merkittäviä ja kriittisiä ulkoisuuksia, ylläpitää niistä rekisteriä ja osallistuu niiden riskien arviointiin. Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan liiketoiminnan tekemässä uuden tuotteen tai palvelun arviointiprosessissa, jonka riippumattomat valvontatoiminnot katselmoivat. Lisäksi jäsenluottolaitokset suo-

rittavat säännöllisesti operatiivisten riskien itsearviointiin. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Toiminnassa aiheutuviin riskeihin, mukaan luettuna tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuvat riskit, on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden riskienhallinnan toimintamallia on ryhdytty systemaattisesti vahvistamaan koko yhteenliittymän tasolla. Tähän on sisällytetty rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämistä käsittelevien sitovien ohjeiden uudistus keskusyhteisössä, jatkuvan seurannan ratkaisuiden ja resurssien lisääminen, täysin uuden AML-monitorointijärjestelmän hankinta- ja käyttöönottoprojekti sekä aktiivinen tiedottaminen ja koulutuksen merkittävä lisääminen.

Vuoden aikana on ryhmän strategian mukaisesti toteutettu toimenpiteet compliance-toiminnon keskittämisessä keskusyhteisöön. Compliancen resursseja on tämän johdosta lisätty merkittävästi ja keskitetty toiminto on järjestäytynyt vuoden aikana. Vastuu compliance-valvonnasta on siirtynyt pankeista keskusyhteisölle vuoden 2020 aikana.

VAKUUTUSTOIMINNAN RISKIT

Tarkastelukaudella merkittävimmät vakuutusriskit ovat liittyneet liiketoiminnan kannattavuuskehitykseen keskittyen erityisesti hinnoittelun ja asiakas- ja riskinvalinnan kehittämiseen sekä liiketoiminnan volyymien riittävään kasvattamiseen kannattavuusnäkökulma huomioiden. Keväällä alkanut koronapandemia muutti toimintaympäristöä monilta osin, mutta vakuutustoimintaan sillä ei ollut merkittävää vaikutusta. Vähentynyt autoilun ja matkailun määrä näkyi sekä vahinkomäärien että vakuutus-kannan kasvun hidastumisena.

Merkittävimmät operatiiviset riskit liittyvät IT-järjestelmäkokonaisuuden rakentamiseen ja vakuutustoiminnan prosessien hallittuun skaalaamiseen ja kehittämiseen myynti-, asiakas- ja korvausvolyymeiden kasvaessa.

Tietoturvariskit ovat verkossa toimivalle yhtiölle merkittäviä, joten niiden hallintaan panostetaan voimakkaasti. Henkilöstöriski on huomattava yhtiön suhteellisen pienen organisaation johdosta, tosin

omaa organisaatiota ja kumppanuuksia kehitetään jatkuvasti riskien vähentämiseksi. Vakuutusyhtiön sijoitustoiminnan riskitaso on maltillinen ja keskeisimmät riskit ovat osake-, luotto- ja korkoriski.

Koska yhtiö toimii digitaalisesti ja etätyöskentelyvalmiudet ovat olleet hyvät, pandemialla ei ollut suurta vaikutusta operatiiviseen toimintaan.

Suomen Vahinkovakuutus Oy:n hallitus hyväksyy vuosittain yhtiön riskienhallintasuunnitelman.

KRIISINRATKAISUSUUNNITELMA

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitoksien ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehityksestä tuli kansallisesti voimaan 2015. Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi on perustettu Rahoitusvakaussvirasto (Laki rahoitusvakaussvirastosta, 1195/2014), joka toimii Suomen kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena osana EU:n yhteistä kriisinratkaisumekanismia.

POP Pankki -ryhmän kriisinratkaisuviranomaisena toimiva Rahoitusvakaussvirasto on määritellyt 26.3.2019 POP Pankkien yhteenliittymälle kriisinratkaisusuunnitelman sekä sen pohjalta kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun 7 §:ssä tarkoitetun omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärän (MREL-vaade), joka tuli voimaan 31.12.2019.

Päätöksen mukainen MREL-vaade on 19,8 prosenttia kokonaisriskin määrästä. POP Pankki -ryhmän vaade on täytetty pääosin omilla varoilla. Vaade koskee vain yhteenliittymätasoa, mutta Rahoitusvakaussvirasto arvioi vaateen asettamista jäsenluottolaitostasolla uudelleen vuonna 2021.

VAKAVARAISUUSASEMA

Vuoden 2020 lopussa POP Pankkien yhteenliittymän vakavaraisuus oli hyvällä tasolla. Yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 19,9 (19,9) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%) 19,9 (19,8) prosenttia. Tilikauden voittoa ei ole luettu tilikauden omiin varoihin yhteenliittymän noudattaman käytännön mukaisesti. POP Pankkien yhteenliittymän omat varat 513,0 (504,6) miljoonaa euroa muodostuvat jäsenosuuksista, POP Osuuksista, kertyneistä voittovaroista sekä muista vapaista rahastois-

ta. Jäsenpankkien keskeisin väline pääoman lisäämiseksi on ydinpääomaan luettavat POP Osuudet, joita oli laskettu liikkeeseen vuoden 2020 lopussa 56,1 (57,3) miljoonaa euroa.

Vakavaraisuusasetus ei tunnista jäsenpankkien aikaisemmin käyttämiä lisäosuuksia pääomainstrumentiksi, joten niihin on sovellettu vakavaraisuusasetuksen mukaisia siirtymäsäännöksiä raportoiduissa vertailukauden tiedoissa. Tilikauden aikana lisäosuuksille saatiin lunastuslupa Finanssivalvonnasta. Luvan saamisen johdosta lisäosuuksia ei enää esitetä osana vakavaraisuuslaskennan omia varoja 31.12.2020. Lunastukset suoritetaan vuonna 2021.

Yhteenliittymän vakavaraisuusvaatimus vuoden 2020 lopussa koostui seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetuksen mukainen vähimmäisvaade (8 %)
- Finanssivalvonnan asettama harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (1,25 %)
- Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus (2,5 %)
- Ulkomaisten vastuiden maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Vakavaraisuusasetuksen mukaisesta vähimmäisvaateesta vähintään 4,5 prosenttiyksikköä on oltava ydinpääomaa (CET1). Kaikki lisäpääomavaatimukset on katettava täysimääräisesti ydinpääomalla. Päätöksellään 6.4.2020 Finanssivalvonta vapautti suomalaiset luottolaitokset järjestelmäriskin (1 %) lisäpääomavaatimuksesta.

Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset on keskusyhteisön päätöksellä vapautettu omien varojen vaateista yhteenliittymän sisäisille erille ja suurten vastapuolten rajoituksista yhteenliittymän keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille. Finanssivalvonnan poikkeusluvalla 31.12.2020 lähtien yhteenliittymän sisäiset erät vähennetään vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuiden määrästä.

Yhteenliittymä ottaa 1.1.2021 käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän. Maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönoton odotetaan kasvattavan maksukyvyttömyiden saamisen määrää johtaen raportoidun vakavaraisuuden laskuun tulevalla tilikaudella.

VAKAVARAISUUDEN YHTENVETO

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	536 352	520 317
Vähennykset ydinpääomasta	-23 306	-19 363
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	513 046	500 954
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	2 163
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	2 163
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	513 046	503 117
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	1 514
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	-	1 514
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	513 046	504 632
Riskipainotetut erät yhteensä	2 578 449	2 531 685
josta luottoriskin osuus	2 349 874	2 300 929
josta vastuun arvonoinnaisuriski (CVA)	-	-
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	20 858	24 633
josta operatiivisen riskin osuus	207 717	206 123
Ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%)	19,9 %	19,8 %
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla (T1-%)	19,9 %	19,9 %
Kokonaisvakavaraisuussuhde (TC-%)	19,9 %	19,9 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	513 046	504 632
Pääomavaatimus yhteensä *	302 968	323 558
Puskuri pääomavaatimukseen	210 031	181 074
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Ensisijainen pääoma (T1)	513 046	503 117
Vastuut yhteensä	5 146 910	4 588 442
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	10,0 %	11,0 %

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vakavaraisuusvaatimuksesta (8 %), Finanssivalvonnan asettamasta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta (1,25 %), luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta (2,5 %) ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista pääomavaatimuksista. Finanssivalvonta vapautti päätöksellään 6.4.2020 suomalaiset luottolaitokset järjestelmäriskin (1%) lisäpääomavaatimuksesta.

TALLETTAJAN JA SIOITTAJAN SUOJA

Talletussuojasta säädetään rahoitusvakuusviranomaisesta annetussa laissa. Lain mukaan talletussuojasta vastaa Rahoitusvakuusvirasto, jonka hallinnoima rahoitusvakuusrahasto muodostuu kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset, kuitenkin yhteensä enintään 100 000 euroa. Talletussuojarahaston maksut katettiin tilikaudella VTS-Rahaston (vanha talletussuojarahasto) varoista.

Talletuspankkien yhteenliittymän jäsenenä olevia talletuspankkeja pidetään talletussuojan kannalta yhtenä talletuspankkina. Tämän johdosta saman tallettajan talletussuoja kaikista POP Pankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa (POP Pankit ja Bonum Pankki Oyj) olevista talletuksista on yhteensä 100 000 euroa.

Myös sijoittajien korvausrahastoa koskevan lain-säädännön mukaan POP Pankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia pidetään sijoittajan suojan kannalta yhtenä pankkina. Korvausrahastosta korvataan enintään 20 000 euroa.

POP PANKKIKESKUS OSK:N HALLINTO

POP Pankkikeskus osk:n jäseniä ovat 22 jäsenosuuspankkia (POP Pankkia) ja Bonum Pankki Oyj. Jäsenosuuspankit käyttävät sääntöjen mukaista äänivaltaa POP Pankkikeskuksen osuuskunnan kokouksessa, joka nimittää hallintoneuvoston. Sääntöjen mukaan Bonum Pankki Oyj:llä liiton tytäryhtiönä ei ole äänivaltaa osuuskunnan kokouksessa.

POP Pankkikeskus osk:n hallintoneuvostoon kuuluu sääntöjen mukaan vähintään kolme (3) ja enintään kolmekymmentäneljä (34) osuuskunnan kokouksen valitsemaa jäsentä siten, että jokaisesta jäsenluottolaitoksesta on valittava yksi (1) jäsen, ei kuitenkaan jäsenluottolaitoksena toimivasta keskusyhteisön tytäryhteisöstä.

Hallintoneuvostoon kuului vuonna 2020 yhteensä 26 jäsentä siten, että jokaisesta jäsenluottolaitoksesta Bonum Pankkia lukuun ottamatta valittiin yksi (1) jäsen. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi voidaan valita vain jäsenluottolaitoksen hallituksen tai hallintoneuvoston puheenjohtaja. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Hannu Saarimäki (Keuruun Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja) ja varapuheenjohtajana Harri Takala (Pohjanmaan Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja). POP Pankki -ryhmän sisäisten pankkifuusioiden seurauksena hallintoneuvoston jäsenmäärä oli tilikauden päättyessä 22.

POP Pankkikeskus osk:n hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään kahdeksan (8) hallintoneuvoston valitsemaa jäsentä. Hallituksen jäsenistä vähintään puolet on valittava henkilöistä, jotka ovat työ- tai toimisuhteessa jäsenluottolaitokseen. Hallituksen jäsenten toimikausi on kolme vuotta luettuna hallintoneuvoston valinnasta päättäneen kokouksen päättymisestä hallintoneuvoston kolmen vuoden kuluttua seuraavan valinnoista päätävän kokouksen päättymiseen. Näistä jäsenistä eroaa vuosittain lähinnä kolmannesta oleva lukumäärä toimikauden mukaan.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

POP PANKKIKESKUS OSK:N HALLITUKSEN JÄSENINÄ OVAT TOIMINEET SEURAAVAT HENKILÖT:

Juha Niemelä toimitusjohtaja,
Liedon Osuuspankki
hallituksen jäsen
hallituksen puheenjohtaja

Soile Pusa toimitusjohtaja,
Siilinjärven Osuuspankki
hallituksen jäsen
hallituksen varapuheenjohtaja

Ari Heikkilä toimitusjohtaja,
Konneveden Osuuspankki
hallituksen jäsen

Petri Jaakkola varatoimitusjohtaja,
Lakeuden Osuuspankki
hallituksen jäsen

Timo Kalliomäki toimitusjohtaja,
Suupohjan Osuuspankki
hallituksen jäsen

Ilkka Lähteenmäki dosentti,
Aalto yliopisto, Oulun yliopisto,
Hanken Svenska handelshögskolan
hallituksen jäsen

Marja Pajulahti toimitusjohtaja,
Invalidisäätiö
hallituksen jäsen

POP Pankkikeskus osk:n toimitusjohtajana toimii
Pekka Lemettinen. Toimitusjohtajan sijaisena toi-
mii **Jaakko Pulli**.

POP Pankkikeskus osk:n tilintarkastajana toimii ti-
lintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena
tilintarkastajanaan KHT **Tiia Kataja**.

HENKILÖSTÖ JA PALKITSEMINEN

HENKILÖSTÖ

POP Pankki -ryhmään työsuhhteessa vuoden 2020 lopussa oli 785 (735) henkilöä, joista pankkitoimin-
nassa 580 (538) henkilöä, vahinkovakuutustoimin-
nassa 115 (114) henkilöä ja muissa toiminnoissa
90 (83) henkilöä.

POP PANKKI -RYHMÄN TYÖNTEKIJÄT JA TYÖSUHTEET 31.12.2020

Miehiä	203
Naisia	582
Yhteensä	785
Joista vakituisia	723
Joista määräaikaisia	62

PALKITSEMINEN

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätök-
siä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettely-
tapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön pal-
kitsemisessa.

Palkitseminen jakautuu kiinteään ja muuttuvaan
palkanosaan. Kiinteällä palkanosalla tarkoitetaan
tiettyyn ajanjaksoon sidottua palkkaa ja muuttu-
valla palkanosalla palkkionsaajan suoritukseen tai
taloudellisiin tekijöihin sidottua palkkiota. Muuttuva
palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavä-
lin palkitsemisen. Lyhyen aikavälin palkitsemisessa
ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio makse-
taan rahana.

POP Pankki -ryhmässä muuttuva palkitseminen on
yrityskohtaista. POP Pankki -ryhmässä ei ole käy-
tössä yhtenäistä palkitsemisjärjestelmää. Palkitse-
misjärjestelmät ovat kunkin jäsenluottolaitoksen tai

yrityksen liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja ar-
vojen mukaisia ja vastaavat yrityksen pitkän aika-
välin etua. Palkitsemisjärjestelmät ovat sopusoin-
nassa hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan ja ris-
kinkantokyvyn kanssa. Palkitseminen ei kannusta
toiminnassa riskinottoon, joka ylittäisi jäsenluotto-
laitoksen tai yrityksen riskinkantokyvyn perusteella
määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Jäsenluottolaitoskohtaiset ja yrityskohtaiset pal-
kitsemisjärjestelmät perustuvat EU-lainsäädän-
töön, kansalliseen lainsäädäntöön sekä Finanssival-
vonnan määräyksiin ja ohjeisiin.

POP PANKKIKESKUKSEN HALLINNON PALKITSEMINEN

Keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistama kuu-
kausipalkkio hallituksen puheenjohtajalle oli 2 700
euroa, varapuheenjohtajalle 1 800 euroa ja jäsenel-
le 1 500 euroa. Lisäksi kaikille hallituksen jäsenille

maksettiin kokouspalkkiota 1 000 euroa kokoukselta. Hallinnon palkkiot maksetaan rahana. Osuuskunnan kokouksen vahvistama kuukausipalkkio hallintoneuvoston puheenjohtajalle oli 1 200 euroa. Hallintoneuvoston jäsenille maksettiin kokouspalkkiota 600 euroa kokoukselta. Sekä hallituksen, että hallintoneuvoston sähköposti- ja puhelinkokouksista maksettiin 100 euron kokouspalkkio. Lisäksi hallituksen jäsenelle maksetaan 600 euroa osallis-

tumisesta hallintoneuvoston kokoukseen. Hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan osallistumisesta hallituksen kokoukseen 70 prosenttia hallituksen jäsenen kokouspalkkiosta.

POP Pankkikeskuksen hallituksen ja hallintoneuvoston palkkiot vuonna 2020 on esitetty alla olevassa taulukossa.

POP PANKKIKESKUKSEN HALLITUKSEN JA HALLINTONEUVOSTON PALKKIOT

(euroa)	Puheenjohtajat	Varapuheenjohtajat ja muut jäsenet	Yhteensä
Säännölliset kuukausipalkkiot	46 800	111 600	158 400
Kokouspalkkiot	41 970	222 520	264 490
Yhteensä	88 770	334 120	422 890

Vuoden 2020 aikana hallitus ja hallintoneuvosto koontuivat poikkeuksellisen usein koronapandemian vuoksi. Hallitus kokoontui yhteensä 30 kertaa ja hallintoneuvosto 5 kertaa.

POP PANKKI -RYHMÄN TÄRKEIMMÄT KUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

POP Pankki -ryhmän liiketoiminnan kehitys ja mahdollisuudet ovat riippuvaisia asiakkaiden, henkilöstön ja yhteiskunnan luottamuksesta. POP Pankit osallistuvat aktiivisesti paikallisen elinkeinoelämän ja sidosryhmien tukemiseen eri tavoin. Lisäksi ryhmä tekee tiivistä yhteistyötä koululaitosten, tiedeyhteisöjen sekä viranomaisten kanssa.

POP Pankki -ryhmä osallistuu aktiivisesti toimialan kehittämiseen Finanssiala ry:n jäsenenä. Finanssiala ry:n tarkoituksena on edistää tasapuolisen, avoimen ja hyvän hallintomallin mukaisen sääntelyn ja ohjeiston kehittämistä finanssisektorilla Suomessa. Lisäksi POP Pankki -ryhmä on Osuustoimintakeskus Pelleron jäsen. Osuustoimintakeskus Pellervo ry edistää osuustoimintaa yrittämismallina ja osuuskuntaa kilpailukykyisenä yritysmuotona vaikuttamalla yrittämisen puitteita koskevaan lainsäädäntötyöhön sekä talous- ja elinkeinopolitiikkaan niin, että osuuskunnat tulevat niissä riittävästi huomioituksi.

POP Pankin sijoitustuotevalikoimaan kuuluvat yhteistyökumppaneiden, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n ja UB Omaisuudenhoito Oy:n, sijoitusrahastot. Arvopaperipalveluissa yhteistyökumppanina on Nordnet Bank Ab Suomen sivuliike. POP Pankkien välittämät eläke- ja säästövakuutustuotteet tuottavat Aktia Henkivakuutus Oy ja Sp-Henkivakuutus Oy sekä lainavakuutustuotteet AXA-konserni ja Sp-Henkivakuutus Oy. Yhteistyön tarkoituksena on turvata kilpailukykyiset eläke-, säästö- ja lainavakuutuspalvelut POP Pankkien asiakkaille.

Henkilöasiakkaiden vahinkovakuutuspalveluissa pankki tekee yhteistyötä POP Pankki -ryhmään kuuluvan Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kanssa, joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus.

Korttipalveluiden osalta POP Pankit tekevät yhteistyötä tanskalaisen Nets A/S:n Suomen sivuliikkeen kanssa.

POP Pankin tietojärjestelmien toimittajana toimii Oy Samlink Ab ja riskiraportoinnin osalta teemme yhteistyötä ALM Partners Oy:n kanssa. Taloushallinnon ja viranomaisraportoinnin toimittaja on Figure Taloushallinto Oy.

LAHJOITUKSET JA AVUSTUKSET

POP Pankki -ryhmä antoi vuonna 2020 lahjoituksia ja avustuksia yhteensä noin 300 tuhatta euroa. Valtaosan summasta muodostaa Tiistenjoen Osuuspankin perustama säätiö 2020. Säätiön tehtävänä on tukea paikallisia toimijoita ja yhteisöjä. Kesällä POP Pankki osallistui 4H-liiton valtakunnallisen Taimiteko-toimintamallin tukemiseen. Hankkeessa nuoret pääsevät tutustumaan työelämäänsä metsäistuttamalla. Paikallistasolla POP Pankit tukevat urheilu- ja yhdistystoimintaa sekä kulttuuritapahtumia.

VASTUULLISUUS

POP Pankki -ryhmä raportoi vastuullisesta toiminnastaan kansainvälisen Global Reporting Initiative -ohjeiston (GRI) mukaisesti. GRI-ohjeiston lisäksi raportoinnissa on otettu huomioon GRI:n julkaisema finanssialan toimialakohtainen raportointisuositus. GRI-indeksi julkaistaan POP Pankki -ryhmän verkkosivuilla.

POP Pankki -ryhmässä yhteiskuntavastuu pohjautuu osuustoiminnalliseen arvopohjaan, paikallisuuteen sekä liiketoiminnan pitkäjänteisyyteen. Vastuullisuus on kiinteä osa ryhmän strategiaa, asiakaslupausta ja visiota. Vastuullisuus merkitsee kestävän kehityksen periaatteiden noudattamista kaikessa ryhmän toiminnassa, ja se koskettaa jokaisen työntekijän arkea ja päätöksiä. POP Pankki -ryhmä tiedostaa, että vastuullisuustyö on jatkuvaa ja vaatii raportoinnin ohella tavoitteiden säännöllistä päivittämistä toiminnan kehittämiseksi.

POP Pankki -ryhmä näkee ilmastonmuutoksen yhtenä aikamme keskeisimmistä haasteista, joka vaikuttaa voimakkaasti ryhmän asiakkaisiin ja toimintaympäristöön. Finanssialalla ja rahoittamillamme yrityksillä on tärkeä rooli työssä ilmastonmuutoksen hidastamiseksi. POP Pankki -ryhmä suuntaakin luotonantoa merkittävästi maa-, metsä- ja biotalouteen. Siirtyminen hiilineutraaliin talouteen edellyttää mittavia tulevaisuuden investointeja ja pitkäjänteistä työtä. POP Pankki -ryhmä on vahvasti sitoutunut kestävän talouden edistämiseen ja se onkin yksi ryhmän vasta päivitetyn vastuullisuusohjelman kulmakivistä.

POP Pankki -ryhmän vastuullisuustyötä ohjaa vastuullisuusohjelma, joka päivitettiin vuoden 2020 lopussa. Vastuullisuusohjelman taustalla on olennaisuusanalyysi, jonka tarkoituksena on tunnistaa POP Pankki -ryhmälle ja keskeisille sidosryhmille tärkeimmät vastuullisuusnäkökohdat.

Olennaisuusanalyysissä POP Pankki -ryhmälle merkittäviksi vastuullisuusteemoiksi nousivat:

1. Kestävän rahoituksen ja sijoittamisen edistäminen sekä ilmastonmuutoksen hillintä niiden avulla
2. Paikallisen menestyksen, elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen
3. Liiketoiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys
4. Henkilöstön yhdenvertaisuus sekä monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin edistäminen
5. Harmaan talouden, korruption ja rahanpesun estäminen

POP Pankki -ryhmässä vastuullisuusasiat käsitellään johtoryhmässä ja hallituksessa. Vastuullisuusasioiden operatiivinen johtaminen integroituu osaksi normaalia päivittäistä liiketoimintaa. Johtoryhmä ja hallitus tarkastelevat linjauksia vuosittain ja niitä sekä periaatteita päivitetään tarvittaessa toiminnan tukemiseksi.

Vastuullinen luotonanto

POP Pankki -ryhmä huomioi luotonannossaan Finanssivalvonnan antamat suositukset sekä hyvää luotonantotapaa koskevat säännökset. Ryhmän jäsenpankit eivät tietoisesti rahoita lain tai hyvän tavan vastaista toimintaa. Luotonantoa tarkastellaan kokonaisvaltaisesti tavoitteena pitkäaikaiset asiakassuhteet. Vastuullisen luotonannon lähtökohtana on asiakkaan tunteminen ja asiakkaan tilanteen huolellinen selvittäminen.

POP Pankki -ryhmässä henkilöasiakkaiden luotonanto pohjautuu asiakkaan taloudelliseen turvallisuuteen, hyvän liiketavan periaatteisiin sekä luotonannon eettisiin ohjeisiin. Henkilöasiakkailla suurimmat luotonantoon liittyvät kysymykset ovat luoton määrän oikea mitoittaminen sekä asiakkaan velanhoidokyky. Yritysassiakkaiden kohdalla tunnistamme toimintaan tai rahoitettavaan hankkeeseen liittyvät taloudelliset riskit sekä ympäristövaikutukset.

POP Pankki -ryhmä toimii vastuullisesti ja avoimesti ottaen huomioon asiakkaan edun, kun luottoa markkinoidaan ja luottosopimusta tehdään. Taloudellisen aseman ja luottokelpoisuuden selvittämiseksi asiakkaasta hankitaan aina riittävästi tietoa ja luotonhakijan kyky vastata sitoumuksistaan tutkitaan perusteellisesti. Asiakkaalle annetaan hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät ja selkeät selvitykset luotosta ja sen ehdoista. Tiedot ja ehdot käydään asiakkaan kanssa huolellisesti läpi luottosopimusta tehtäessä. Maksuviivästystilanteissa asiakkaalle on annettava neuvoja maksukyvyttömyystilanteiden hoitamiseksi sekä maksujärjestelyihin suhtaudutaan vastuullisesti. Mahdollisten maksuvaikeuksien ilmetessä POP Pankit pyrkivät varhaiseen reagointiin ja tilanteen kestävään korjaamiseen.

Vastuullinen sijoitustoiminta

POP pankki -ryhmän vastuullinen sijoitustoiminta pohjautuu näkemykseen siitä, että vastuullisten normien mukaan toimiva yritys on pitkällä aikavälillä kannattavampi ja kilpailukykyisempi kuin verrokkinsa, joka jättää vastuullisuustekijät huomioimatta.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteita sovelletaan niin asiakkaille tarjottavissa tuotteissa kuin ryhmän omassa sijoitustoiminnassa. Suurimmalla osalla POP Rahastoja on Morning Starin vastuullisuusrating. Näiden rahastojen vastuullisuusratingin keskiarvo on 3,6 asteikolla 1-5. Lisäksi kesäkuusta 2020 alkaen kestävä kehityksen teemoista kiinnostuneille asiakkaille on ollut tarjolla POP Ympäristö -rahasto.

Rahoitustuotteiden ja rahastojen osalta POP Pankki -ryhmä valitsee vain sellaisia vastuullisia yhteistyökumppaneita, joiden sijoitusfilosofia on lähellä ryhmän filosofiaa, ja jotka ovat allekirjoittaneet YK:n tukemat, vastuullisen sijoittamisen (PRI) periaatteet. Tämän avulla voidaan lisätä ryhmän sijoitustoiminnan ympäristövaikutusten ja hiiliriskin läpinäkyvyyttä.

Lisäksi ryhmän sijoitustoiminnassa sovelletaan ESG-riskien ja -mahdollisuuksien tunnistamista, joka luo paremman pohjan terveille sijoituspäätöksille. Sijoitustoiminnassa pyritään sulkemaan

pois sellaiset kohteet, jotka voivat aiheuttaa vaikeasti ennakoitavia riskejä, vahingonkorvausvaatimuksia, epäedullista julkisuutta tai ovat muutoin ristiriidassa ryhmän eettisten periaatteiden kanssa. Tällaisia ovat muun muassa tupakkateollisuus, uhkapelitoiminta tai lapsityövoimaa tuotannossaan käyttävät yritykset.

PAIKALLISEN MENESTYKSEN, ELINVOIMAISUUDEN JA HYVINVOINNIN TUKEMINEN

POP Pankki -ryhmän perustehtävä on tukea asiakkaiden taloudellista hyvinvointia ja paikallista menestystä. Sen vuoksi POP Pankilla on aktiivinen rooli toimialueidensa elinkeinoelämässä sekä työ- ja asuntomarkkinoiden vahvistamisessa. Tämä näkyy ryhmän suhtautumisessa luotonantoon, sijoitustoimintaan ja ympäristöön. Ryhmään kuuluvien yritysten kotipaikat kattavat 24 eri paikkakuntaa, jolloin ryhmän maksamat verot kohdentuvat laajasti asiakastoimialueille. POP Pankki -ryhmä maksoi tilikauden tuloksesta vuodelta 2020 veroja yhteensä 1,9 (4,3) miljoonaa euroa. POP Pankki -ryhmä työllistää yli 700 asiantuntijaa ympäri Suomen.

Pankkiasioinnin sujuvuus ja esteettömyys ohjaavat POP Pankki -ryhmän jatkuvaa kehitystyötä. Laajasti palveleva konttoriverkosto on saanut rinnalleen digitaaliset palvelukanavat, missä asiakkaat eri elämäntilanteissa voivat keskustella POP Pankkien asiantuntijoiden kanssa taloutensa hallinnasta.

POP Pankilla on ollut jo yhdeksän kertaa tyytyväisimmät henkilöasiakkaat puolueettomassa EPSI Ratingin tutkimuksessa. POP Pankki -ryhmässä asiakastyytyväisyys on tärkeimpiä onnistumisen mittareita. POP Pankit ovat strategiansa mukaisesti tiiviisti läsnä asiakkaiden arjessa tarjoten henkilökohtaista palvelua eri kanavissa. Asiakaspalautteissa nousee esiin arvostus helppoa tavoitettavuutta ja nopeaa päätöksentekoa kohtaan.

LIIKETOIMINNAN AVOIMUUS JA LÄPINÄKYVYYS

POP Pankki -ryhmä noudattaa avointa viestintäperiaatetta, joka tarkoittaa, että kerromme keskeiset tiedot avoimesti ryhmän sisällä. Tätä samaa periaatetta ryhmä noudattaa myös ulkoisessa

viestinnässään. POP Pankki -ryhmä pyrkii omassa viestinnässään ja markkinoinnissaan tasapuolisuuteen ja läpinäkyvyyteen.

POP Pankki -ryhmän toiminnassa noudatetaan voimassa olevia säännöksiä ja viranomaisten antamia määräyksiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan menettelyjä ja kaupankäyntiohjetta sekä yhteenliittymän sisäisiä ohjeita. Vakuutustoiminnassa noudatetaan Finanssiala ry:n hyvää vakuutustapaa koskevia ohjeita sekä yhtiön sisäisiä ohjeita. Keskeiset johtamiskäytännöt on määritelty POP Pankki -ryhmän luotettavan hallinnon ohjeistuksessa.

Lisäksi POP Pankki -ryhmässä noudatetaan hyvän hallintotavan periaatteita. Hyvän hallintotavan noudattamista valvoo hallitus. Mikäli luotettavan hallinnon järjestämisessä ilmenee puutteita, toiminnassa nousee esiin säännösten noudattamattomuudesta johtuvia merkittäviä riskejä tai syntyneitä vahinkoja, ne raportoidaan välittömästi hallitukselle. Hallitukselle ilmoitetaan välittömästi myös johtamisesta ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden sekä compliance office:n luotettavuuden, sopivuuden tai ammattitaidon kyseenalaistumisesta. Väärinkäytösepäilyistä on mahdollista raportoida compliance-toiminnolle ja sisäiselle tarkastukselle luottamuksellisesti tarkoitukseen varattua viestintäkanavaa (whistleblowing) käyttäen.

Eturistiriitojen tunnistaminen on osa normaalia finanssitoimintaa. Mahdollisen ristiriitatilanteen muodostuminen pyritään ennaltaehkäisemään välttämällä vaarallisten työyhdistelmien syntymistä liiketoiminnassa esimerkiksi operatiivisen ja riskien hallintaan liittyvän valvontavastuun eriyttämisellä ryhmän organisaatioiden kaikilla tasoilla. Compliance-toimintoon kuuluva henkilö raportoi keskusyhteisön hallitukselle vuoden aikana tehtyjen aiheellisten ja aiheettomiksi osoittautuneiden whistleblowing-ilmoitusten määrän yhteisöittäin.

POP Pankkikeskuksen hallitus vahvistaa ja säännönmukaisesti päivittää jäsenluottolaitoksilleen ohjeen sisäpiirirekisteristä, arvopaperiomistuksen

ilmoitusvelvollisuudesta ja kaupankäyntisäännöistä. Henkilöstöön kuuluva ei saa osallistua hänen ja jäsenluottolaitoksen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa ottaa osaa jäsenluottolaitoksen ja kolmannen henkilön välistä asiaa koskevaan käsittelyyn, mikäli hänellä on odotettavissa olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa jäsenluottolaitoksen edun kanssa. Eturistiriitatilanteen mahdollisesti syntyessä se raportoidaan läpinäkyvästi asiaan liittyville asiakkaille, jotka voivat huomioida tilanteen omassa päätöksenteossaan, sekä keskusyhteisön hallitukselle. Suomen Vahinkovakuutuksen johtoryhmä on vahvistanut eturistiriita- ja esteellisyytilanteita koskevan toimintaohjeen ja päivittää sitä säännöllisesti. Esteellinen toimihenkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä.

POP Pankki -ryhmässä ei raportoitu vuoden aikana ryhmää koskevia eturistiriitatilanteita, rikkomuksia tai oikeudenkäyntejä.

Vastuu asiakastiedoista

POP Pankki -ryhmän tuotteiden ja palvelujen kehittämisen lähtökohtana on paras mahdollinen asiakaskokemus, palvelujen saavutettavuus sekä oikea-aikaisuus. Tämän mahdollistamiseksi asiakastietoa ja tekoälyyn pohjautuvia ratkaisuja hyödynnetään vastuullisesti ja läpinäkyvästi. Vahvoilla tietosuojallaan liittyvillä käytännöillä suojataan asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden ja henkilöstön henkilötietoja.

HENKILÖSTÖN YHDENVERTAISUUS SEKÄ MONIMUOTOISUUDEN JA TYÖHYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Finanssialan henkilöstön osaamisen vaatimustaso nykyisessä laajasti säädellyssä ja digitalisointuneessa toimintaympäristössä on korkea. POP Pankki -ryhmä haluaa tarjota henkilöstölleen opimista ja kehittymistä arvostavan ympäristön sekä mielekkäät toimenkuvat, joissa henkilöstö voi vaikuttaa työhönsä. POP Pankki -ryhmä pyrkii kaikessa toiminnassaan työhyvinvoinnin kehittämiseen. Henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan vuosittain ja tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen työyhteisön kehittämiseksi laaditaan säännöllisesti suunnitelmia.

Henkilöstön tarvittava osaaminen varmistetaan laadukkaiden koulutuksien ja aktiivisen sisäisen tiedonvälityksen avulla. Uramahdollisuuksia ja palkitsemista tarkastellaan tasavertaisuuden näkökulmasta. Tutkimme monimuotoisuuden ja tasa-arvon toteutumista työympäristössämme jatkuvasti ja noudatamme nollatoleranssia työpäikällä tapahtuvaan syrjintään.

Työntekijöiden on mahdollista käydä keskustelua tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasioista esimiestensä, työsuojelu- tai henkilöstöedustajan kanssa. Tasa-arvoon tai yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita ei ole raportoitu vuoden 2020 aikana.

Finanssiala on naisvaltainen toimiala, joskin johtotaso on edelleen miesvaltainen. Asia on tiedostettu yleisesti ja tähän pyritään vaikuttamaan erilaisin toimenpitein. POP Pankki -ryhmän henkilöstön sukupuolijakauma heijastaa alan keskiarvoa. Vuoden 2020 lopussa naisten osuus ryhmän henkilöstöstä oli 25,9 prosenttia ja miesten osuus 74,1 prosenttia. POP Pankki -ryhmän henkilöstön keski-ikä vuoden 2020 lopussa oli 42 vuotta, kun taas finanssialalla työskentelevien keski-ikä on keskimäärin 45 vuotta.

POP Pankki -ryhmän henkilöstön ikäjakauma on esitetty alla olevassa taulukossa.

POP PANKKI -RYHMÄN HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 31.12.2020

Ikäjakauma	Yhteensä
Alle 30 v	148
30 – 39 v	227
40 – 49 v	138
50 – 59 v	199
yli 60 v	73
Yhteensä	785

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

S&P Global Rating vahvisti 22.1.2021 Bonum Pankki Oyj:n luottoluokituksen ja muutti näkymät negatiivisesta vakaaksi.

POP Pankkikeskuksen hallituksella ei ole tiedossa muita sellaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä esitetyn informaation kannalta.

UUODEN 2021 NÄKYMÄT

POP Pankki -ryhmän tuloskehitys on vahvasti sidoksissa pääomamarkkinoiden kehitykseen, Suomen talouskasvuun ja alueelliseen kehitykseen. Rokotusohjelman onnistuminen euroalueen mais-

sa on tärkeä askel pois koronapandemian aiheuttamasta kansanterveydellisestä ja -taloudellisesta kriisistä.

Pandemiasta aiheutuu edelleen vakavia riskejä koko euroalueelle ja maailman taloudelle. Monissa maissa asetetut tiukat ja pitkäkestoiset rajoitukset haittaavat talouden elpymistä. Rahapoliittinen elvytys on edelleen elintärkeää ja se auttaa vahvistamaan luottamusta, jota yksityinen kulutus ja yritysten investoinnit käynnistyäkseen tarvitsevat. Ohjauskorkojen odotetaan pysyvän nykyisellä tasolla tai alempana kunnes inflaationäkymät palautuvat lähemmäksi EKP:n kahden prosentin tavoitetasoa. EKP:n rahoitusoperaatioissa ja pandemiaan liittyvissä osto-ohjelmissa tarjotaan markkinoille edelleen runsaasti likviditeettiä.

Vuoden 2021 näkymät ovat varovaisen lupaavat, silti Suomen talouden palautuminen on vielä pit-

kään kotimaisen kysynnän varassa. Talous kehittyi epätasaisesti eri toimialoilla. Suomen keskeisillä vientimarkkinoilla toimintaympäristön toipuminen vie aikansa. Rajoitukset vaikuttavat voimakkaammin palvelusektoriin kuin teollisuuteen. Koronakriisin pitkittymisestä jäänee pidempiaikaisia ongelmia talouteen. Valtioiden nopea velkaantuminen lisää riskiä epävakaasta talouskehityksestä. Suomen pitkän aikavälin kasvuedellytyksiä painavat lisäksi väestön ikääntyminen ja vaimea tuottavuus.

Edellä mainitut tekijät luovat vaikeasti ennustettavan ja haastavan toimintaympäristön. Näkemyksemme mukaan tämä haaste tulee säilymään joitakin vuosia. POP Pankki -ryhmän kannattavuuteen ja vaihteluihin vaikuttavat eniten markkina-, luotto- ja vakuutusriskit sekä operatiiviset riskit. Kokonaiskuva huomioiden arvioimme POP Pankki -ryhmän tuloksen muodostuvan samantasoiseksi kuin vuonna 2020.

LISÄTIETOJA:

Toimitusjohtaja Pekka Lemettinen,
puh. 040 503 5411

Liiketoimintajohtaja Jaakko Pulli,
puh. 050 420 0925.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Vaihtoehtoiset tunnusluvut (Alternative Performance Measures, APM) ovat muita kuin tilinpäätösnormistossa tai muussa sääntelyssä määritettyjä taloudellisia tunnuslukuja ja niitä käytetään kuvaamaan yhtiön taloudellista asemaa ja kehitystä. POP Pankki -ryhmän esittämät tunnusluvut perustuvat IFRS:n mukaiseen tilinpäätösraportointiin vakuutustoiminnan liikekulusuhdetta ja yhdistettyä kulusuhdetta lukuun ottamatta. Alla on kuvattu toimintakertomuksen sisältämien tunnuslukujen laskentakaavat.

LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ

Korkokate, palkkiotuotot ja -kulut netto, sijoitusten nettotuotot, vakuutuskate, liiketoiminnan muut tuotot

LIIKETOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ

Henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut, poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

KULU-TUOTTOSUHDE, %	$\frac{\text{Liiketoiminnan kulut yhteensä}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}}$	x 100
----------------------------	--	-------

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma ja määräysvallattomien osuus (katsauskauden alun ja lopun keskiarvo)}}$	x 100
-------------------------------------	--	-------

KOKO PÄÄOMAN TUOTTO (ROA), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (katsauskauden alun ja lopun keskiarvo)}}$	x 100
-------------------------------------	--	-------

OMAVARAISUUSASTE, %	$\frac{\text{Oma pääoma ja määräysvallattomien osuus}}{\text{Taseen loppusumma}}$	x 100
----------------------------	---	-------

YDINVAKAVARAISUUSSUHDE (CET1), %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut saamiset yhteensä}}$	x 100
---	---	-------

ENSISIJAINEN PÄÄOMASUHDE (T1), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut saamiset yhteensä}}$	x 100
---	--	-------

VAKAVARAISUUSSUHDE (TC), %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut saamiset yhteensä}}$	x 100
-----------------------------------	--	-------

VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE (LEVERAGE RATIO), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden kokonaismäärä}}$	x 100
--	--	-------

MAKSUVALMIUSVAATIMUS (LCR), %	$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa}}$	x 100
--------------------------------------	---	-------

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

LIIEKULUT

Henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut, poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

VAHINKOSUHDE, %	$\frac{\text{Korvauskulut (jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen)}}$	x 100
------------------------	--	-------

LIIEKULUSUHDE, %	$\frac{\text{Liiekekulut (FAS)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen)}}$	x 100
-------------------------	---	-------

YHDISTETTY KULUSUHDE, %	Vahinkosuhde + liiekekulusuhde
--------------------------------	--------------------------------

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE (IFRS)

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	Liite	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	Muutos, %
Korkotuotot		80 090	77 281	3,6 %
Korkokulut		-5 991	-7 963	-24,8 %
Korkokate	4	74 099	69 318	6,9 %
Palkkiotuotot ja -kulut netto	5	31 049	30 013	3,5 %
Sijoitusten nettotuotot	6	1 298	15 588	-91,7 %
Vakuutuskate	7	11 611	10 913	6,4 %
Liiketoiminnan muut tuotot		5 902	5 529	6,7 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		123 959	131 362	-5,6 %
Henkilöstökulut		-43 531	-42 843	1,6 %
Liiketoiminnan muut kulut		-50 738	-47 927	5,9 %
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisesta ja aineettomista hyödykkeistä		-8 908	-7 861	13,3 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-103 177	-98 631	4,6 %
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	10	-7 468	-6 528	14,4 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		78	-53	...
Tulos ennen veroja		13 393	26 150	-48,8 %
Tuloverot		-1 912	-4 775	-60,0 %
Tilikauden tulos		11 480	21 376	-46,3 %
Josta				
POP Pankkien omistajien osuus		11 466	21 381	-46,4 %
Määräysvallattomien omistajien osuus		15	-5	...
Yhteensä		11 480	21 376	-46,3 %

POP PANKKI -RYHMÄN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	Muutos, %
Tilikauden tulos	11 480	21 376	-46,3 %
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot/tappiot	-564	-894	-36,9 %
Käyvän arvon rahaston muutos			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	992	250	296,9 %
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	152	2 975	-94,9 %
Tilikauden laaja tulos	12 060	23 707	-49,1 %
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
POP Pankkien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	12 045	23 711	-49,2 %
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	15	-5	...
Yhteensä	12 060	23 707	-49,1 %

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Varat				
Käteiset varat		391 544	167 428	133,9 %
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	8, 11	64 166	74 293	-13,6 %
Lainat ja saamiset asiakkailta	8, 11	3 868 147	3 635 488	6,4 %
Sijoitusomaisuus	12	688 871	573 058	20,2 %
Sijoitukset osakkuusyrityksiin		195	116	67,4 %
Aineettomat hyödykkeet		20 549	18 138	13,3 %
Aineelliset hyödykkeet		32 138	33 462	-4,0 %
Muut varat		28 553	30 612	-6,7 %
Verosaamiset		5 108	2 961	72,5 %
Varat yhteensä		5 099 270	4 535 557	12,4 %
Velat				
Velat luottolaitoksille	8, 13	97 219	37 542	159,0 %
Velat asiakkaille	8, 13	4 086 045	3 746 305	9,1 %
Vakuutusvelka	14	43 915	38 606	13,8 %
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	15	266 346	114 829	131,9 %
Lisäosuuspääoma		11 287	18 003	-37,3 %
Muut velat		51 991	48 479	7,2 %
Verovelat		24 353	23 357	4,3 %
Velat yhteensä		4 581 156	4 027 122	13,8 %
Oma pääoma				
Osuuspääoma				
Jäsenosuudet		9 909	9 422	5,2 %
POP Osuudet		56 121	57 323	-2,1 %
Osuuspääoma yhteensä		66 030	66 745	-1,1 %
Rahastot		166 497	160 695	3,6 %
Kertyneet voittovarot		285 142	280 566	1,6 %
POP Pankki-ryhmän omistajien osuus yhteensä		517 670	508 006	1,9 %
Määräysvallattomien omistajien osuus		444	429	3,4 %
Oma pääoma yhteensä		518 114	508 435	1,9 %
Velat ja oma pääoma yhteensä		5 099 270	4 535 557	12,4 %

LASKELMA POP PANKKI -RYHMÄN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(1 000 euroa)	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	66 745	3 761	156 934	280 566	508 006	429	508 435
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden tulos	-	-	-	11 466	11 466	15	11 480
Muut laajan tuloksen erät	-	1 144	-	-564	580	-	580
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	1 144	-	10 901	12 045	15	12 060
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osuuspääoman muutos	-1 106	-	-	-	-1 106	-	-1 106
Voitonjako	-	-	-1	-1 285	-1 286	-	-1 286
Rahastosiirrot	392	-	4 658	-5 052	-1	-	-1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-714	-	4 657	-6 337	-2 393	-	-2 393
Muut muutokset	-	-	-	12	12	-	12
Oma pääoma 31.12.2020	66 031	4 905	161 591	285 142	517 670	444	518 114

(1 000 euroa)	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2018	64 670	-558	152 663	266 586	483 361	428	483 788
IFRS16 Siirtymä	-	-	-	4	4	-	4
Oma pääoma 1.1.2019	64 670	-558	152 663	266 590	483 365	428	483 793
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden tulos	-	-	-	21 381	21 381	-5	21 376
Muut laajan tuloksen erät	-	3 225	-	-894	2 331	-	2 331
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	3 225	-	20 486	23 711	-5	23 707
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osuuspääoman lisäys	2 075	-	-	-	2 075	-	2 075
Voitonjako	-	-	-	-1 158	-1 158	-	-1 158
Rahastosiirrot	-	-	4 271	-4 271	-	-	-
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	2 075	-	4 271	-5 429	916	-	916
Luovutus, osakkeet ja osuudet, käypään arvoon pysyvästi muiden laajan tuloksen erien kautta		1 094	-	-1 094	-	-	-
Muut muutokset	-	-	-	13	13	7	19
Oma pääoma 31.12.2019	66 745	3 761	156 934	280 566	508 006	429	508 435

Tilikaudella myytyjen käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattujen oman pääoman ehtoisten osakkeiden myyntitulo on siirretty käyvän arvon rahastosta kertyneisiin voittovaroihin.

POP PANKKI -RYHMÄN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	11 480	21 376
Oikaisut Tilikauden tulokseen	24 660	27 751
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-346 971	-34 302
Saamiset luottolaitoksilta	7 065	3 237
Saamiset asiakkailta	-238 399	-168 264
Sijoitusomaisuus	-117 307	125 668
Muut varat	1 670	5 057
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	392 331	112 500
Velat luottolaitoksille	59 676	34 513
Velat asiakkaille	339 739	79 793
Varaukset ja muut velat	-3 873	389
Maksetut tuloverot	-3 211	-2 195
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	81 500	127 324
Investointien rahavirta		
Muiden sijoitusten muutokset	-120	2 068
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-9 017	-12 710
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynnit	1 235	1 265
Investointien rahavirta yhteensä	-7 902	-9 377
Rahoituksen rahavirta		
Osuuspääoman nettomuutos	-829	2 075
Maksetut osuuspääoman korot ja muu voitonjako	-1 285	-1 163
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	246 821	139 750
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-95 426	-167 449
Vuokrasopimusvelan maksut	-1 831	-1 945
Rahoituksen rahavirta yhteensä	147 450	-28 732
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	194 071	104 854
Rahavarat tilikauden lopussa	415 120	194 071
Rahavarojen nettomuutos	221 049	89 217

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Saadut korot	78 691	77 065
Maksetut korot	4 468	7 804
Saadut osingot	4 355	4 534
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	7 468	6 528
Poistot	10 016	10 019
Vakuutusvelan muutos	5 287	6 119
Muut	1 890	5 088
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut	24 660	27 752
Rahavarat		
Käteiset varat	11 435	12 078
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	403 684	181 991
Yhteensä	415 120	194 069

LIITTEET

LIITE 1 POP PANKKI -RYHMÄ JA IFRS-TILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

POP Pankki -ryhmä (jäljempänä myös Ryhmä) on POP Pankkien ja POP Pankkikeskus osk:n sekä niiden tytäryhteisöjen sekä yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostama finanssiryhmä, joka toimii Suomessa. POP Pankit ovat itsenäisiä, alueellisesti ja paikallisesti toimivia osuuspankkeja. POP Pankkikeskus osk toimii Ryhmän keskusyhteisönä. POP Pankki -ryhmä tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille, pienille ja keskisuurille yrityksille, maa-, metsä- ja biotalousyrityksille sekä vahinkovakuutuspalveluja henkilöasiakkaille.

POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitoksia ovat 22 osuuspankkia sekä jäsenosuuspankkien keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj. POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä 599/2010 (jäljempänä Yhteenliittymälaki) määritelty juridinen kokonaisuus, jossa jäsenluottolaitoksilla ja keskusyhteisöllä on vastuu toistensa veloista ja sitoumuksista. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk, sen jäsenluottolaitokset, näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä.

Tilikauden aikana tapahtui kolme POP Pankki -ryhmän sisäistä pankkifuusiota. Syyskuun lopussa Sievin Osuuspankki ja Tiistenjoen Osuuspankki sulautuivat Pohjanmaan Osuuspankkiin ja Hannulan Osuuspankki sulautui Konneveden Osuuspankkiin. Lisäksi marraskuun lopussa Kyrönmaan

Osuuspankki sulautui Lapuan Osuuspankkiin ja pankin nimi muutettiin Lakeuden Osuuspankiksi. Sulautumisten jälkeen POP Pankki -ryhmään kuuluu 22 osuuspankkia. Sulautumisilla ei ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen.

POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös muita yhteisöjä. Merkittävimmät POP Pankki -ryhmään sisältyvät yhteenliittymään kuulumattomat yhteisöt ovat POP Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisön on laadittava keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä tilinpäätös noudattaen kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja.

POP Pankki -ryhmä ei muodosta kirjanpitolain 1336/1997 mukaista konsernia, eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa 610/2014 määriteltyä konsolidointiryhmää. POP Pankkikeskus osk:lla tai sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaista määräysvaltaa, eikä Ryhmälle siten voida määritellä emoyhtiötä. Yhteenliittymälain mukaisesti POP Pankkikeskus osk:n hallitus on määritellyt Ryhmälle sen rakenteeseen soveltuvat tilinpäätösperiaatteet siltä osin, kuin IFRS-tilinpäätösstandardit eivät huomioi Ryhmän rakennetta.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvastuun piiriin kuuluvat yhteisöt.

POP PANKKI -RYHMÄ**POP PANKKIKESKUS OSK****YHTEISVASTUU****JÄSENOSUUSPANKIT**

Jäsenluottolaitoksia

POP PANKKIKESKUS OSK

Keskusyhteisö

BONUM PANKKI OYJKeskusluottolaitos,
jäsenluottolaitos**POP HOLDING OY****SUOMEN
VAHINKOVAKUUTUS OY**Pankkien
konsolidointiryhmiin
kuuluvat yritykset

Keskusyhteisönä toimiva POP Pankkikeskus osk vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta, kuten Yhteenliittymälain säätelee. POP Pankkikeskus osk:n kotipaikka on Helsinki ja sen osoite on Hevosenukenkä 3, 02600 Espoo. POP Pankkikeskus osk on laatinut Yhteenliittymälain mukaisesti POP Pankki -ryhmän yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen. POP Pankkikeskus osk:n

hallitus on hyväksynyt toimintakertomuksen ja yhdistellyn tilinpäätöksen 15.2.2021. Tilinpäätös annetaan tiedoksi POP Pankkikeskuksen osuuskunnan kokoukselle 1.4.2021. Jäljennökset POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksestä sekä tilinpäätöstiedotteesta ovat saatavissa keskusyhteisön toimitiloista osoitteesta Hevosenukenkä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteesta www.poppankki.fi.

LIITE 2 POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksyttyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä standardeja koskevia tulkintoja (IFRIC) noudattaen.

Tilinpäätöstiedote 1.1.-31.12.2020 on laadittu IAS 34 Osavuositiedot -standardin mukaisesti.

Tilinpäätöstiedotteen lukuja ei ole tilintarkastettu. Tilinpäätöstiedotteen luvut esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole ilmoitettu. Laskelmissa ja taulukoissa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summasta. Kaikkien POP Pankki -ryhmään kuuluvien yhtiöiden toimintavaluutta on euro.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IFRS-standardien soveltaminen edellyttää johdolta tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöslaskelmissa esitettyjen erien määrään sekä niiden liitteenä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen sekä aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin sekä vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytettyihin oletuksiin. Johdon arviot ja oletukset perustuvat tilinpäätöshetken parhaaseen näkemykseen, jotka voivat poiketa joissain määrin lopullisesta toteumasta. Koronapandemian taloudellisten vaikutusten vuoksi rahoitusvarojen käypiin arvoihin ja arvonalentumisvarauksiin liittyy tavanomaista suurempaa epävarmuutta.

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMINEN

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovelletaan parametreja, jotka edellyttävät johdon harkintaa. Johdon on määritettävä, miten laskennassa huomioidaan tulevaisuuteen liittyvä makrotaloudellinen informaatio, mitä periaatteita merkittävän luottoriskin kasvun arvioinnissa sovel-

letaan, miten arvioidaan tappion määrä maksukyvyttömyydessä sekä millaisia luottovasta-arvokertoimia sovelletaan luottokortteihin.

Koronapandemian takia odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa käytettävää tulevaisuuteen kohdistuvaa makrotaloudellista informaatiota on päivitetty ennustetun BKT:n kehityksen kautta poikkeuksellisesti tilikauden aikana kaksi kertaa. Perusskenaarion positiivisen talouskehityksen todennäköisyyttä laskettiin alkuvuodesta koronapandemian aiheuttaman epävarmuuden johdosta. Johdon arvion mukaan loppuvuoden tiedot useamman koronarokotteen kehityksestä ja kaupallisesta jakelusta tulevat parantamaan odotuksia BKT:n kehityksestä tuleville tilikausille. Tämän johdosta perusskenaarion positiivisen talouskehityksen todennäköisyyttä korotettiin tilinpäätöshetkellä lähemmäs koronapandemiaa edeltänyttä tasoa.

Johdon arvion mukaan koronapandemian alussa haetut lyhennysvapaat saattavat johtaa lisääntyneisiin maksuvaikkeuksiin loppuvuonna 2020 lyhennysvapaiden päättyessä ja tämän johdosta lyhennysvapaisiin kohdistuviin saamisiin kirjattiin johdon harkintaan perustuva lisävaraus pandemian alkaessa. Keväällä myönnetty lyhennysvapaat ovat päättyneet merkittävässä määrin viimeisen kvartaalin aikana, eikä uusia lyhennysvapaita ole enää haettu vastaavia määriä. Tähän perustuen johto on arvioinut perustelluksi poistaa aiemman johdon harkintaan liittyvän varauksen, sillä asiakkaiden mahdollinen heikentyvä maksukäyttäytyminen tulee jatkossa näkymään normaalissa ECL laskentaprosessissa rästytyksen tai mahdollisten ongelmallisten lainanhoitojoustojen kautta.

Johdon harkintaan perustuen on tehty ylimääräisiä varauksia tiettyjen saamistodistusten liikkeeseenlaskijoihin liittyvän luottoriskin kasvun vuoksi. Johto on arvioinut tapauskohtaisesti kyseisten liikkeeseenlaskijoiden taloudellisen tilanteen ja kasvatanut luottotappiovarauksia perustuen siihen, että tietyt liikkeeseenlaskijat ovat ajautuneet taloudellisiin vaikeuksiin pandemian myötä.

UUDET IFRS-STANDARDIT JA TULKINNAT

Tilikauden aikana ei ole otettu käyttöön uusia IFRS-standardeja POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä.

Uusi IFRS 17 Vakuutus sopimukset -standardi (IASB:n alustavan ehdotuksen mukaan sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).

Uusi standardi koskee vakuutus sopimuksia, ja auttaa sijoittajia ja muita tahoja paremmin ymmärtämään vakuuttajien altistumista riskeille, sekä niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa nykyisen IFRS 4 Vakuutus sopimukset -standardin. Standardin käyttöönottoa on siirretty IASB:n päätöksellä eteenpäin yhdellä vuodella. POP Pankki -ryhmässä on käynnissä standardin vaikutusten arviointi ja sen käyttöönottoa valmisteleva projekti. POP Pankki -ryhmä ottaa standardin käyttöön sen soveltamisen tullessa pakolliseksi 1.1.2023 alkavalla tilikaudella. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

LIITE 3 POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT

POP Pankki -ryhmän toimintasegmenttejä ovat pankkitoiminta ja vakuutustoiminta. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen johdolle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Toimintasegmenttien raportoinnissa noudatetaan Ryhmän IFRS-tilinpäätöksessä sovellettuja laadintaperiaatteita, jotka on esitetty liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet. POP Pankki -ryhmän ylin operatiivinen päätöksentekijä on Ryhmän keskusyhteisönä toimivan POP Pankkikeskus osk:n hallitus. Keskusyhteisön tehtävänä on vastata resurssien kohdistamisesta ja toiminnan tuloksellisuuden arvioinnista.

Pankkitoimintasegmentti sisältää jäsenosuuspankit ja Bonum Pankki Oyj:n. Osuuspankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa ja Bonum Pankki Oyj toimii näiden keskusluottolaitoksena. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut ja muut liiketoiminnan kulut.

Vakuutussegmentin muodostaa Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka myöntää ajoneuvo-, omaisuus- ja henkilövakuutuksia henkilöasiakkaille. Vakuutustoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat vakuutusmaksutuotot ja sijoitustoiminnan nettotuotot. Vakuutustoiminnan merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut.

Pankkitoimintasegmenttiin kuuluvien pankkien väliset liiketoimet on eliminoitu segmenttiraportoinnissa. Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin. Pankkisegmentin ja vakuutussegmentin väliset liiketoimet esitetään sarakkeessa kohdistamattomat erät ja eliminoinnit. Kohdistamattomat erät sisältävät muihin toimintoihin liittyvät tuloslaskelma- ja tase-erät. Muihin toimintoihin kuuluvat merkittävimmät yhteisöt ovat POP Holding Oy ja POP Pankkikeskus osk.

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT 2020

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2020

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Korkokate	73 548	564	74 112	-13	74 099
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	31 552	-417	31 135	-86	31 049
Sijoitusten nettotuotot	1 505	253	1 758	-459	1 298
Vakuutuskate	-	11 611	11 611	-	11 611
Liiketoiminnan muut tuotot	5 831	483	6 314	-412	5 902
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	112 436	12 493	124 929	-970	123 959
Henkilöstökulut	-30 711	-6 895	-37 606	-5 925	-43 531
Liiketoiminnan muut kulut	-57 873	-1 100	-58 973	8 235	-50 738
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisesta ja aineettomista hyödykkeistä	-5 146	-2 027	-7 173	-1 736	-8 908
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-93 730	-10 022	-103 751	575	-103 177
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-7 445	-23	-7 468	-	-7 468
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	-	-	-	78	78
Tulos ennen veroja	11 262	2 448	13 710	-317	13 393
Tuloverot	-2 092	101	-1 991	79	-1 912
Tilikauden tulos	9 170	2 549	11 719	-238	11 480
Liiketoiminnan tuotoista ulkoista	112 436	12 493	124 929		
Liiketoiminnan tuotoista sisäistä	437	-	437		

TASE 31.12.2020

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Varat					
Käteiset varat	391 544	-	391 544	-	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	60 547	5 617	66 164	-1 998	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 870 155	-	3 870 155	-2 008	3 868 147
Sijoitusomaisuus	727 687	57 700	785 387	-96 516	688 871
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	-	-	-	195	195
Aineettomat hyödykkeet	13 441	4 763	18 205	2 344	20 549
Aineelliset hyödykkeet	30 621	794	31 415	723	32 138
Muut varat	16 920	11 589	28 509	44	28 553
Verosaamiset	3 477	193	3 670	1 438	5 108
Varat yhteensä	5 114 392	80 656	5 195 048	-95 778	5 099 270
Velat					
Velat luottolaitoksille	96 944	-	96 944	275	97 219
Velat asiakkaille	4 089 302	-	4 089 302	-3 257	4 086 045
Vakuutusvelka	-	43 915	43 915	-	43 915
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	266 346	-	266 346	-	266 346
Lisäosuuspääoma	11 287	-	11 287	-	11 287
Muut velat	44 856	4 956	49 812	2 179	51 991
Veroovelat	23 950	338	24 287	66	24 353
Velat yhteensä	4 532 684	49 209	4 581 893	-737	4 581 156

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT 2019**TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2019**

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Korkokate	68 927	405	69 332	-14	69 318
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	30 545	-450	30 094	-82	30 013
Sijoitusten nettotuotot	13 161	1 235	14 395	1 193	15 588
Vakuutuskate	-	10 913	10 913	-	10 913
Liiketoiminnan muut tuotot	4 777	436	5 213	317	5 529
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	117 410	12 538	129 948	1 414	131 362
Henkilöstökulut	-31 250	-6 927	-38 177	-4 666	-42 843
Liiketoiminnan muut kulut	-51 119	-2 175	-53 294	5 366	-47 927
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisesta ja aineettomista hyödykkeistä	-4 769	-1 851	-6 620	-1 241	-7 861
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-87 138	-10 952	-98 090	-541	-98 631
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-6 487	-41	-6 528	-	-6 528
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	-	-	-	-53	-53
Tulos ennen veroja	23 785	1 545	25 330	821	26 150
Tuloverot	-4 892	-13	-4 905	130	-4 775
Tilikauden tulos	18 893	1 532	20 425	951	21 376
Liiketoiminnan tuotoista ulkoista	117 410	12 538	129 948		
Liiketoiminnan tuotoista sisäistä	163	-	163		

TASE 31.12.2019

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Varat					
Käteiset varat	167 428	-	167 428	-	167 428
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	70 851	7 504	78 355	-4 063	74 293
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 637 559	-	3 637 559	-2 071	3 635 488
Sijoitusomaisuus	621 202	45 946	667 148	-94 090	573 058
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	-	-	-	116	116
Aineettomat hyödykkeet	10 692	5 518	16 210	1 928	18 138
Aineelliset hyödykkeet	31 365	806	32 171	1 291	33 462
Muut varat	18 134	11 154	29 288	1 325	30 612
Verosaamiset	1 679	6	1 685	1 275	2 961
Varat yhteensä	4 558 910	70 934	4 629 844	-94 287	4 535 557
Velat					
Velat luottolaitoksille	37 226	-	37 226	317	37 542
Velat asiakkaille	3 751 741	-	3 751 741	-5 436	3 746 305
Vakuutusvelka	-	38 606	38 606	-	38 606
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	114 829	-	114 829	-	114 829
Lisäosuuspääoma	18 003	-	18 003	-	18 003
Muut velat	39 781	5 053	44 834	3 645	48 479
Verovelat	23 064	277	23 341	16	23 357
Velat yhteensä	3 984 644	43 936	4 028 580	-1 458	4 027 122

LIITE 4 KORKOTUOTOT JA -KULUT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	6	15
Saamisista asiakkailta	75 072	71 935
Saamistodistuksista		
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista	494	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista	267	401
Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavista	3 369	3 794
Suojaavista johdannaissopimuksista	-	4
Muut korkotuotot	883	1 133
Korkotuotot yhteensä	80 090	77 281
Joista positiiviset korkokulut	10	1
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-386	-335
Veloista asiakkaille	-4 325	-6 745
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-1 246	-852
Muut korkokulut	-34	-31
Korkokulut yhteensä	-5 991	-7 963
Joista negatiiviset korkotuotot	-647	-783
Korkokate	74 099	69 318
Korkotuotot luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneista rahoitusvaroista (vaihe 3)	2 951	4 013

LIITE 5 PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	7 418	7 573
Talletuksista	225	201
Maksujenvälityksestä	18 472	17 752
Lainopillisista tehtävistä	2 233	2 249
Välitetystä toiminnasta	3 226	3 021
Takausten myöntämisestä	487	534
Rahastoista	2 788	2 641
Muut palkkiotuotot	891	1 040
Palkkiotuotot yhteensä	35 740	35 011
Palkkiokulut		
Maksujenvälityksestä	-4 156	-4 197
Muut palkkiokulut	-535	-801
Palkkiokulut yhteensä	-4 691	-4 998
Palkkiotuotot ja kulut, netto	31 049	30 013

Palkkiotuotot kertyvät pääsääntöisesti pankkisegmentistä.

LIITE 6 SIOITUSTEN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	71	10
Arvostusvoitot ja -tappiot	-825	515
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	4 346	4 123
Myyntivoitot ja -tappiot	-1 344	161
Arvostusvoitot ja -tappiot	382	10 867
Yhteensä	2 630	15 676
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	-73	-49
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	-1 102	686
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot *)	9	411
Yhteensä	-1 166	1 048
Valuuttatoiminnan nettotuotot	441	359
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokratuotot	2 854	3 137
Myyntivoitot ja -tappiot	-187	-82
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	110	139
Vastike- ja hoitokulut	-2 265	-2 522
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-1 107	-2 158
Muut kulut sijoituskiinteistöistä	-13	-9
Yhteensä	-607	-1 495
Sijoitusten nettotuotot yhteensä	1 298	15 588

Sijoitusten nettotuotot sisältävät arvopaperisijoitusten nettotuotot lukuun ottamatta saamistodistusten korkoja, jotka on merkitty korkokatteeseen.

*) Osinkotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista oman pääoman ehtoisista käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista osakkeista on 9 (20) tuhatta euroa. Osinkotuotot tilikaudella luovutetuista osakkeista 0 (391) tuhatta euroa.

LIITE 7 VAKUUTUSKATE

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Vakuutusmaksutuotot		
Vakuutusmaksutulo	46 046	45 787
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-1 752	-2 357
Vakuutusmaksutuotot brutto	44 294	43 430
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 158	-960
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	43 137	42 470
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-27 969	-27 795
Korvausvastuun muutos	-7 611	-7 704
Korvauskulut yhteensä, brutto	-35 580	-35 500
Jälleenvakuuttajien osuus	4 054	3 943
Korvauskulut yhteensä	-31 526	-31 557
Vakuutuskate	11 611	10 913

LIITE 8 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

RAHOITUSVARAT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Odotettavissa olevat luotto-tappiot	Yhteensä
Käteiset varat	391 544	-	-	-	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	64 167	-	-	-1	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 900 449	-	-	-32 302	3 868 147
Saamis-todistukset *)	105 000	9 929	368 186	-41	483 074
Osakkeet ja osuudet	-	171 735	3 370	-	175 104
Rahoitusvarat yhteensä	4 461 159	181 663	371 556	-32 344	4 982 035
Muut varat					117 235
Varat yhteensä 31.12.2020					5 099 270

*) Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 3 140 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2019

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Odotettavissa olevat luotto-tappiot	Yhteensä
Käteiset varat	167 428	-	-	-	167 428
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	74 299	-	-	-6	74 293
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 669 287	-	-	-33 798	3 635 488
Saamis-todistukset *)	-	11 664	298 982	-	310 646
Osakkeet ja osuudet	-	227 841	2 010	-	229 851
Rahoitusvarat yhteensä	3 911 013	239 505	300 992	-33 804	4 417 706
Muut varat					117 851
Varat yhteensä 31.12.2019					4 535 557

*) Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 1 603 tuhatta euroa.

RAHOITUSVELAT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	97 219	97 219
Velat asiakkaille	4 086 045	4 086 045
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	266 346	266 346
Lisäosuuspääoma	11 287	11 287
Rahoitusvelat yhteensä	4 460 896	4 460 896
Muut velat		120 260
Velat yhteensä 31.12.2020		4 581 156

RAHOITUSVELAT 31.12.2019

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	37 542	37 542
Velat asiakkaille	3 746 305	3 746 305
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	114 829	114 829
Lisäosuuspääoma	18 003	18 003
Rahoitusvelat yhteensä	3 916 680	3 916 680
Muut velat		110 442
Velat yhteensä 31.12.2019		4 027 122

LIITE 9 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT SEKÄ ARVOSTUSMENETELMÄT

RAHOITUSVARAT

(1 000 euroa)	31.12.2020		31.12.2019	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	391 544	391 544	167 428	167 428
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	64 166	64 358	74 293	75 617
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 868 147	3 986 180	3 635 488	3 704 944
Sijoitusomaisuus				
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	104 959	106 495	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	181 663	181 663	239 505	239 505
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	371 556	371 556	300 992	300 992
Yhteensä	4 982 035	5 101 796	4 417 706	4 488 485

RAHOITUSVELAT

(1 000 euroa)	31.12.2020		31.12.2019	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	97 219	98 127	37 542	37 946
Velat asiakkaille	4 086 045	4 074 582	3 746 305	3 702 003
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	266 346	270 944	114 829	116 821
Lisäosuuspääoma	11 287	11 287	18 003	18 003
Yhteensä	4 460 896	4 454 940	3 916 680	3 874 773

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTUJEN ERIEN KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOT**TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT ERÄT 31.12.2020**

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Sijoitusomaisuus				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Osakkeet ja osuudet	162 735	-	9 000	171 735
Saamistodistukset	2 665	-	7 263	9 929
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Osakkeet ja osuudet	-	-	3 370	3 370
Saamistodistukset	260 540	107 647	-	368 186
Yhteensä	425 940	107 647	19 633	553 220

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT ERÄT 31.12.2019

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Sijoitusomaisuus				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Osakkeet ja osuudet	219 654	-	8 187	227 841
Saamistodistukset	4 718	-	6 945	11 664
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Osakkeet ja osuudet	-	-	2 010	2 010
Saamistodistukset	279 030	19 513	438	298 982
Yhteensä	503 403	19 513	17 580	540 497

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Rahoitusvarat ja -velat merkitään taseeseen käypään arvoon tai jaksoitettuun hankintamenuun. Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

KÄYVÄN ARVON HIERARKIAT

Taso 1 sisältää rahoitusinstrumentit, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien markkinahintanoteerausten perusteella. Likvideiksi markkinoiksi katsotaan sellaiset markkinat, joilta hintanoteeraukset saadaan säännöllisesti. Tähän ryhmään merkitään kaikki julkisesti noteeratut arvopaperit.

Taso 2 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit, joiden arvostuksessa käytetään yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä tai -malleja, jotka perustuvat todennettavissa oleviin markkinahintoihin perustuviin oletuksiin. Tasolle 2 merkittyjen rahoitusinstrumenttien käypä arvo voi perustua esimerkiksi rahoitusväli-

neen osien markkinanoteerauksesta johdettuun arvoon. Tähän ryhmään merkitään mm. korkojohdannaiset sekä muut instrumentit, joilla ei käydä kauppaa likvideillä markkinoilla.

Taso 3 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit ja muut varat ja velat, joiden käypä arvo ei perustu markkinanoteerauksiin tai arvostusmenetelmien tai -mallien avulla todennettavissa olevien markkinahintojen perusteella laskettuun arvoon. Arvostusmenetelmissä käytettyihin oletuksiin liittyy usein epävarmuutta. Tasolle 3 merkittyjen varojen käypä arvo perustuu usein kolmannelta osapuolelta saatuun hintatietoon. Tähän ryhmään merkitään noteeraamattomat osakkeet ja rahastot sekä sijoituskiinteistöt.

SIIRROT KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOJEN VÄLILLÄ

Siirrot hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaneen tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Katsauskaudella on siirretty arvopapereita 1 128 (577) tuhatta euroa hierarkiatasolta 1 ja 2 hierarkiatasolle 3 johtuen vähäisistä kauppamääristä markkinoilla.

Lisäksi katsauskaudella on siirretty yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat käyvän arvon hierarkiatasolta 1 tasolle 2 perustuen katsauskaudella tapahtuneiden kaupankäyntien määrään.

**TASOLLE 3 MERKITYYJEN TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTUJEN
RAHOITUSVAROJEN TAPAHTUMAT**

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjat- tavat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	15 132	2 448	17 580
+ Hankinnat	1 900	120	2 020
- Myynnit	-514	-366	-880
- Kauden aikana erääntyneet	-91	-300	-391
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	-123	-27	-150
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	-378	-	-378
+/- Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvonmuutokset	-	1 309	1 309
+ Siirrot tasolta 1 ja 2	1 128	186	1 314
- Siirrot tasolta 1 ja 2	-791	-	-791
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	16 264	3 370	19 633

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjat- tavat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	12 936	5 557	18 493
+ Hankinnat	2 149	586	2 735
- Myynnit	-524	-2 278	-2 802
- Kauden aikana erääntyneet	-389	-	-389
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvonmuutokset	-125	-	-125
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvonmuutokset	470	-	470
+/- Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvonmuutokset	37	1 085	1 122
+/- Voittovaroihin siirretyt myyntitulokset	-	-1 094	-1 094
+ Siirrot tasolta 1 ja 2	577	-	577
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-	-1 408	-1 408
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	15 132	2 448	17 580

HERKKYYSANALYYSI TASOLLE 3 MERKITYVILLE RAHOITUSVAROILLE**31.12.2020**

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	16 264	1 423	-1 423
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	3 370	505	-505
Yhteensä	19 633	1 928	-1 928

31.12.2019

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	15 132	1 292	-1 292
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	2 448	306	-306
Yhteensä	17 580	1 598	-1 598

Tasolle 3 merkittyjen toistuvasti käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon herkkyys on laskettu korkosidonnaisille sijoituksille olettamalla korkotason muuttuvan yhden prosentin ja muille sijoituksille olettamalla arvopaperin käyvän arvon muuttuvan 15 prosenttia.

POP Pankki -ryhmällä ei ole kertaluonteisesti käypään arvoon kirjattuja varoja.

LIITE 10 RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISTAPPIOT**KAUDEN AIKANA KIRJATUT ARVONALENTUMISTAPPIOT**

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
ECL-muutos luottotappioina poistetuista saamisista	3 540	1 687
ECL-muutos saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-2 143	-4 930
ECL-muutos saamistodistuksista	-1 574	-260
Lopulliset luottotappiot	-7 291	-3 025
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot yhteensä	-7 468	-6 528

Tilikaudella lopullisena luottotappiona kirjattiin 7 291 (3 025) tuhatta euroa. Näistä 2 779 (756) tuhanteen euroon kohdistetaan perintätoimenpiteitä. Lopullisten luottotappioiden määrän kasvua selittää osittain va-
kuudettomista kulutusluotoista kirjatut luottotappiot 2 770 (398) tuhatta euroa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa käytössä olevat makroskenaariot päivitettiin pandemian johdosta poikkeuksellisesti tilikauden aikana kaksi kertaa. Makroskenaarioiden muutoksien vai-
kutukset tilikauden ECL:ään jäivät marginaaliseksi BKT-ennusteiden parantuessa tilikauden lopussa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrässä tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty alla
olevissa taulukoissa. Vaihe 1 sisältää luottosopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut alkuperäisestä kir-
jaamisesta ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL. Vaihe 2 sisältää sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut
merkittävästi alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan koko voimassaolon ECL. Vaihe 3 sisältää lai-
minlyödyt luottosopimukset ja niille lasketaan koko voimassaolon ECL.

POP Pankki -ryhmän IFRS tilinpäätöksen liitteessä 2 kohdassa 4.5 Rahoitusvarojen arvonalentuminen, on
esitetty odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan perusteet sekä maksukyvyttömyyden todennä-
köisyyden määrittely.

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	4 761	3 351	25 693	33 804
Siirrot vaiheeseen 1	167	-1 157	-2 883	-3 874
Siirrot vaiheeseen 2	-352	1 109	-1 309	-551
Siirrot vaiheeseen 3	-203	-222	5 106	4 681
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	2 526	1 250	3 461	7 237
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-1 088	-640	-7 849	-9 578
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-450	-152	4 727	4 124
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-3 540	-3 540
Vaikutus yhteensä	599	188	-2 288	-1 501
ECL 31.12.2020	5 360	3 538	23 405	32 304

Merkittävä osa koronapandemian johdosta tehdyistä lyhennysvapaista ja muista maksusopimuksen
muutoksista loppui viimeisen vuosineljänneksen aikana, eikä uusia muutoksia enää haettu vastaavia
määriä. Pandemian alkaessa tehty johdon harkintaan perustuva kohdistamaton luottotappiovaraus 320
tuhatta euroa peruttiin myönnettyjen lyhennysvapaiden loppuessa. Lyhennysvapaiden päättymiset ei-
vät ole heijastuneet merkittävästi rästytyneiden saamisen määrään tai asiakkaiden riskiluokituksiin.
Ongelmasaamisten ja lainanhoitojoustojen osalta on annettu tarkempia tietoja POP Pankki -ryhmän
IFRS tilinpäätöksen liitteessä 4.

Suurin muutos odotettavissa oleviin luottotappioihin saamisista asiakkailta muodostuu taseesta pois
kirjaamisesta johtuvasta vähennyksestä yhteensä 9 578 (4 496) tuhatta euroa. Siirtoja vaiheeseen 3
tehtiin yhteensä 5 106 (7 122) tuhatta euroa.

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	117	1 125	360	1 603
Siirrot vaiheeseen 1	1	-4	-	-3
Siirrot vaiheeseen 2	-7	63	-	57
Siirrot vaiheeseen 3	-3	-272	340	65
Uusien sijoitusten hankinnasta johtuvat lisäykset	73	26	40	140
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-19	-175	-	-193
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	6	26	33	65
Johdon arvioihin perustuva vaikutus	-	149	1 299	1 449
Vaikutus yhteensä	51	-186	1 713	1 578
ECL 31.12.2020	169	939	2 073	3 181

Saamistodistuksiin on tehty johdon harkintaan perustuva ylimääräinen 1 449 (O) tuhannen euron varaus, sillä koronapandemia on vaikuttanut tiettyjen liikkeeseenlaskijoiden taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Johdon harkinta selittää merkittävämmän osan tilikauden odotettavissa olevien luottotappioiden muutoksesta.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	375	75	238	688
Siirrot vaiheeseen 1	4	-44	-26	-67
Siirrot vaiheeseen 2	-14	48	-5	28
Siirrot vaiheeseen 3	-1	0	22	20
Sitoumusten lisäykset	166	75	53	294
Sitoumusten vähennykset	-44	-8	-35	-87
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-155	-7	73	-89
Vaikutus yhteensä	-44	63	81	100
ECL 31.12.2020	331	138	319	788

ECL 1.1.2020	5 253	4 551	26 291	36 095
ECL 31.12.2020	5 860	4 616	25 797	36 273

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 31.12.2020

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 397 346	139 168	50 819	2 587 333
Yritysiasiakkaat	640 183	45 952	36 604	722 739
Maatalousasiakkaat	482 686	78 029	29 661	590 377
Saamiset asiakkailta yhteensä	3 520 216	263 149	117 084	3 900 449
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	220 577	8 681	813	230 070
Yritysiasiakkaat	40 614	5 196	116	45 926
Maatalousasiakkaat	17 118	3 497	372	20 987
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	278 308	17 374	1 301	296 984
Saamistodistukset				
Pankkitoiminta	395 545	31 234	4 487	431 266
Vakuutustoiminta	28 774	13 146	-	41 920
Saamistodistukset yhteensä	424 319	44 381	4 487	473 186

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2019	3 763	4 125	22 822	30 709
Siirrot vaiheeseen 1	180	-1 352	-2 635	-3 807
Siirrot vaiheeseen 2	-134	1 199	-2 075	-1 010
Siirrot vaiheeseen 3	-102	-610	7122	6 409
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	2 413	718	1 232	4 363
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-610	-570	-3 315	-4 496
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-842	-184	1 969	943
Laskentaparametrien muutoksen vaikutus	95	25	2 260	2 379
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-1 687	-1 687
Vaikutus yhteensä	998	-774	2 871	3 095
ECL 31.12.2019	4 761	3 351	25 693	33 804

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2019	134	1 170	-	1 303
Siirrot vaiheeseen 1	7	-138	-	-132
Siirrot vaiheeseen 2	-2	7	-	5
Uudet saamistodistukset	46	482	360	888
Erääntyneet saamistodistukset	-69	-321	-	-390
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	1	-74	-359	-432
Laskentaparametrien muutosten vaikutus	-	-	359	359
Vaikutus yhteensä	-16	-44	360	299
ECL 31.12.2019	117	1 125	360	1 603

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2019	279	75	226	580
Siirrot vaiheeseen 1	5	-30	-48	-73
Siirrot vaiheeseen 2	-5	10	-11	-5
Siirrot vaiheeseen 3	-3	-1	33	29
Sitoumusten lisäykset	228	49	14	291
Sitoumusten vähennykset	-34	-15	-64	-113
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-96	-13	89	-20
Vaikutus yhteensä	96	0	13	109
ECL 31.12.2019	375	75	238	688

ECL 1.1.2019	4 175	5 369	23 048	32 593
ECL 31.12.2019	5 253	4 551	26 291	36 095

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 31.12.2019

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 288 317	105 538	57 484	2 451 339
Yritysiasiakkaat	557 804	52 909	39 648	650 360
Maatalousasiakkaat	446 416	90 459	30 713	567 587
Saamiset asiakkailta yhteensä	3 292 536	248 905	127 846	3 669 287
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	196 045	5 609	416	202 069
Yritysiasiakkaat	33 869	4 313	631	38 813
Maatalousasiakkaat	19 480	2 476	326	22 282
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	249 394	12 398	1 373	263 164
Saamistodistukset				
Pankkitoiminta	229 710	35 463	40	265 212
Vakuutustoiminta	27 731	6 039	-	33 770
Saamistodistukset yhteensä	257 440	41 501	40	298 982

LIITE 11 LAINAT JA SAAMISET

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	23 575	26 641
Muut	40 591	47 652
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta yhteensä	64 166	74 293
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Lainat	3 789 800	3 550 394
Valtion varoista välitetyt lainat	2 637	3 292
Takaussaamiset	487	379
Käytetyt tililuotot	37 505	43 112
Luottokorttisaamiset	37 717	38 312
Lainat ja saamiset asiakkailta yhteensä	3 868 147	3 635 488
Lainat ja saamiset yhteensä	3 932 313	3 709 781

LIITE 12 SIOITUSOMAISSUUS

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat		
Saamistodistukset	104 959	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		
Saamistodistukset	9 929	11 664
Osakkeet ja osuudet	171 735	227 841
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Saamistodistukset	368 186	298 982
Osakkeet ja osuudet	3 370	2 010
Sijoituskiinteistöt	30 692	32 562
Sijoitusomaisuus yhteensä	688 871	573 058

SIJOITUKSET 31.12.2020

	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
(1 000 euroa)	Saamis-todistukset	Saamis-todistukset	Osakkeet ja osuudet	Saamis-todistukset	Osakkeet ja osuudet
Noteeratut					
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	77 700	-
Muilta	104 959	3 141	164 102	183 976	-
Muut					
Julkisyhteisöiltä	-	-	-	106 511	-
Muilta	-	6 787	7 633	-	3 370
Yhteensä	104 959	9 929	171 735	368 186	3 370

SIJOITUKSET 31.12.2019

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
(1 000 euroa)	Saamis-todistukset	Osakkeet ja osuudet	Saamis-todistukset	Osakkeet ja osuudet
Noteeratut				
Julkisyhteisöiltä	-	-	101 441	-
Muilta	11 664	220 787	197 541	-
Muut				
Muilta	-	7 054	-	2 010
Yhteensä	11 664	227 841	298 982	2 010

Sijoitusten osalta keskeisimmät riskit ovat korko- ja luottospreadriski sekä likviditeettipreemio. Alla on yhteenveto ryhmän käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen sekä käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen markkina-arvoherkkyydestä eri markkina-riskiskenaarioissa. Käytetyt sokit perustuvat arvopaperien mahdollisille muutoksille stressatuissa olosuhteissa ja heijastavat tällöin syntyviä vaikutuksia tulokseen tai laajaan tuloslaskelmaan.

HERKKYYSANALYYSI

(1 000 euroa)	Stressi	31.12.2020		31.12.2019	
		Vaikutus tulokseen	Vaikutus laajaan tulokseen	Vaikutus tulokseen	Vaikutus laajaan tulokseen
Korkosijoitukset - riskittömän koron muutos	+100 bp	-2 135	-7 173	-2 794	-7 868
Korkosijoitukset - luottoriskipreemio	+50 bp	-1 121	-3 766	-1 467	-4 130
Osakesijoitukset	-10 %	-1 806	-337	-2 302	-201
Valuutariski	-10 %	-2 060	-365	-2 388	-293

LIITE 13 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Velat luottolaitoksille		
Keskuspankeille	50 000	-
Vaadittaessa maksettavat	1 995	2 287
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	45 224	35 255
Velat luottolaitoksille yhteensä	97 219	37 542
Velat asiakkaille		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	3 583 780	3 232 560
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	499 814	510 538
Muut rahoitusvelat		
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	2 451	3 207
Velat asiakkaille yhteensä	4 086 045	3 746 305
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	4 183 263	3 783 848

Kesäkuussa Bonum Pankki Oyj osallistui EKP:n TLTRO III -rahoitusohjelmaan 50 miljoonalla eurolla, joka sisältyy erään velat keskuspankeille. Luotto erääntyy 30.6.2023, mutta luoton ennakainen takaisinmaksu on mahdollista 29.9.2021 alkaen. Kyseessä on markkinaehtoista edullisempi laina. Markkinaehtoiseen lainaan verrattuna merkitys Ryhmän tilinpäätökseen ei ole olennainen. Luoton korko määräytyy kulloinkin voimassa olevan Euroopan keskuspankin talletuskoron mukaan. Lisäksi luoton koron määrittämiseen vaikuttaa POP Pankki -ryhmän lainakannan kasvu TLTRO-luoton ehtojen mukaisesti.

LIITE 14 VAKUUTUSVELKA

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Vakuutusmaksuvastuu	19 813	18 061
Korvausvastuu	36 370	28 759
Jälleenvakuuttajien osuus korvausvastuusta	-12 268	-8 214
Vakuutusvelka yhteensä	43 915	38 606

Vakuutusvelka muodostuu vakuutusvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksutuloon kirjataan vakuutusmaksut niiltä sopimuskausilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana. Tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus vakuutusmaksutulosta kirjataan taseeseen vakuutusmaksuvelkana. Korvausvastuu muodostuu sekä tapauskohtaisesti että aikaisempiin vakuutusmaksutuottoihin suhteutetusta kollektiivivarauksesta ja sisältää korvaukset tilinpäätöshetkellä jo sattuneista, mutta vielä maksamatta olevista vahingoista sekä vielä ilmoittamatta olevista vahingoista.

LIITE 15 YLEISEEN LIIKKEeseen LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Joukkovelkakirjalainat	224 910	94 839
Sijoitustodistukset	41 436	19 990
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	266 346	114 829

LISTATUT JOUKKOVEKAKIRJALAINAT

Nimi	Eräpäivä	Koron peruste	Nimellisarvo
BONUM FRN 290121	29.1.2021	EB 3kk + 0,75 %	20 000
BONUM FRN 180422	18.4.2022	EB 3kk + 0,88 %	75 000
Katsauskaudella liikkeeseenlasketut			
BONUM FRN 120723	12.7.2023	EB 12kk + 1,044 %	50 000
BONUM FRN 170124	17.1.2024	EB 12kk + 1,2 %	55 000

Tilikauden lopussa ulkona on lisäksi sijoitustodistuksia nimellispääomaltaan yhteensä 41,5 (20) miljoonaa euroa. Sijoitustodistusten kappalemäärä on yhteensä 12, arvoväli on 1,5-5 miljoonaa euroa ja keskimaturiteetti 9,9 kuukautta.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTOJEN YLEISEEN LIIKKEeseen LASKETTujen VELKAKIRJOJEN TÄSMÄYTYS TASE-ERÄÄN:

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Tase arvo 1.1.	114 829	142 399
Joukkovelkakirjojen lisäykset	129 995	114 764
Sijoitustodistusten lisäykset	116 826	24 986
Lisäykset yhteensä	246 821	139 750
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-	-119 980
Sijoitustodistusten vähennykset	-95 426	-47 469
Vähennykset yhteensä	-95 426	-167 449
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	151 395	-27 699
Arvostukset, siirtyvät korot	122	130
Tase arvo 31.12.	266 346	114 829

LIITE 16 ANNETUT VAKUUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	2 546	2 546
Kiinnitykset	-	3 841
Suomen Pankille annettu vakuus	115 673	20 740
Annetut vakuudet yhteensä	118 218	27 127

LIITE 17 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Takaukset	17 064	17 029
Luottolupaukset	279 920	246 135
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	296 984	263 164
Muut vastuusitoumukset		
Pääomasijoitusrahastoihin liittyvät sijoitussitoumukset	2 779	3 500
Muut vastuusitoumukset yhteensä	2 779	3 500

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kohdistuva odotettavissa olevien luottotappioiden varaus on esitetty liitteessä 10.

LIITE 18 LÄHIPIIRITIEDOT

POP Pankki -ryhmän lähipiiriin muodostavat tilinpäätökseen yhdistellyt yhtiöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt perheenjäsenineen sekä hallintoelimet.

POP Pankki -ryhmän lähipiiriin kuuluvat POP Pankkikeskus osk:n hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin kuuluu myös POP Pankkikeskus osk:n toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat edellä mainittujen henkilöiden määräysvallassa olevat yritykset.

Alla on esitetty liiketapahtumat johtoon kuuluvien avainhenkilöiden ja muiden lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa. Johtoon kuuluvia avainhenkilöitä ovat hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä POP Pankki-keskus osk:n toimitusjohtaja ja hänen varahenkilönsä.

LIIKETAPAHTUMAT LÄHIPIIRIIN KUULUVIEN TAHOJEN KANSSA

(1 000 euroa)	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt		Muut	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Varat				
Luotot	2 700	2 457	3 635	1 546
Odotettavissa olevat luottotappiot	2	6	2	5
Velat				
Talletukset	1 822	1 297	2 235	654
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottolupaukset	80	81	96	29
Takaukset	196	142	228	50
Lähipiiriin sijoitukset muihin osuuksiin kuin jäsenosuuksiin	209	215	159	88

(1 000 euroa)	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt		Muut	
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2020	1.-31.12.2019
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	34	33	61	54
Korkokulut	3	5	2	3
Vakuutusmaksutuotot	14	14	5	6

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN SAAMA KOMPENSAATIO

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	1.-31.12.2019
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 430	2 291
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	22	103
Yhteensä	2 452	2 394

LIITE 19 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

S&P Global Ratings vahvisti 22.1.2021 Bonum Pankki Oyj:n pitkä- ja lyhytaikaisen luottoluokituksen tasoksi BBB/A-2 ja muutti näkymät negatiivisesta vakaaksi.

POP Pankkikeskuksen hallituksella ei ole tiedossa muita sellaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä esitetyn informaation kannalta.

